ข้อมูลทรัพยากรทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญา

จัดทำโดย

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าก๊อ

คำนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัจจุบันยังไม่มีผู้ใดให้ความหมายไว้อย่างชัดเจนแต่พอทำความเข้าใจได้ ดังนี้ หมายถึง ความรู้หรือประสบการณ์ดั้งเดิมของประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษหรือถ่ายทอดต่อกันจากสถาบันต่างๆ ในชุมชน เช่น จากสถาบันครอบครัว สถาบันความเชื่อ และศาสนา สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ นอกจากนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนให้ความหมายคำว่า "ภูมิปัญญาชาวบ้าน" นั้นเป็นการเชื่อมโยงไปถึงความรู้ประสบการณ์ตรงของคนในท้องถิ่น ที่ได้จากการสะสมประสบการณ์จากการทำงาน การประกอบอาชีพและการเรียนรู้จาก ธรรมชาติแวดล้อมต่างๆ ดังนั้นการสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นการเก็บรวบรวมศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่ การรักษาดูแลไว้เพื่อให้เยาวชนคนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้าและอนุรักษ์

ความหมายภูมิปัญญาชาวบ้านและท้องถิ่น

ภูมิปัญญาชาวบ้านและท้องถิ่น ภูมิ มีความหมายว่า พื้น ชั้น พื้นเพ

ปัญญา หมายความว่า ความรอบรู้ ความรู้ทั่ว ความฉลาดเกิดแต่การเรียนและคิด
ภูมิปัญญา หมายถึง พื้นความรู้ความสามารถ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความสามารถในการใช้พื้นความรู้สร้างสรรค์งานเพื่อพัฒนาและดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น
การถ่ายทอดความรู้หรือการสอน หมายถึง บอกวิชาความรู้ให้แสดงเข้าใจโดยวิธีบอกหรือทำให้เห็นเป็นตัวอย่างเพื่อให้รู้ดีรู้ชั่ว

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัจจุบันยังไม่มีผู้ใดให้ความหมายไว้อย่างชัดเจนแต่ พอทำความเข้าใจได้ดังนี้ หมายถึง ความรู้หรือประสบการณ์ดั้งเดิมของประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษหรือถ่ายทอดต่อกันจากสถาบันต่างๆ ในชุมชน เช่น จากสถาบันครอบครัวสถาบันความเชื่อและศาสนา สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันทางสังคมอื่น ๆนอกจากนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนให้ความหมายคำว่า "ภูมิปัญญาชาวบ้าน"นั้นเป็นการเชื่อมโยงไปถึงความรู้ประสบการณ์ตรงของคนในท้องถิ่น ที่ได้จากการสะสมประสบการณ์จากการทำงานการประกอบอาชีพ และการเรียนรู้จากธรรมชาติแวดล้อมต่างๆ และถ้าจะพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับ เทคโนโลยีแล้วนั้น หมายถึงเทคนิควิทยาพื้นบ้านได้ด้วย โดยสถานวิจัยสังคมได้ให้คำ จำกัดความว่า เทคโนโลยีนั้นเป็นความรู้ว่าจะทำสิ่งต่างๆ อย่างไร โดยมีองค์ประกอบ๒ ประการคือ เครื่องมือในการทำสิ่งนั้น ๆ และ กระทบกันขั้นตอนในการทำสิ่งนั้น ๆ ซึ่งสามารถแยกได้ในลักษณะความรู้ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและความจำเป็นในท้องถิ่น เช่น การประยุกต์ใช้พลังคน สัตว์ และธรรมชาติตลอดจนองค์ความรู้ต่างๆที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นหรือชุมชน ในอันที่จะเป็นทางเลือกในการดำรงชีวิตของพลังคน สัตว์และธรรมชาติ ตลอดจนองค์ความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่น หรือ ชุมชน ในอันที่จะเป็นมนุษย์ เช่น การประยุกต์ใช้ทางเลือกในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่น การประยุกต์แนวความคิดที่เป็นมรดกของคนไทยในการประกอบอาชีพ โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นหลักพิจารณากิจกรรมหรืออาชีพของชุมชนเช่น แถบพื้นที่หรือท้องถิ่นใดเป็นที่ราบลุ่มกิจกรรมของชุมชนก็คือ การทำนา หรือการปั้นโอ่งและตุ่มน้ำจากดินเหนียว หรือการแกะสลักไม้เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ โดยใช้ไม้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เป็นต้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ พื้นฐานของความรู้ของชาวบ้านหรือคือความรอบรู้ของชาวบ้านที่เรียนรู้และมีประสบการณ์สืบต่อกันมาทั้ง ทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเรียนรู้จากผู้ใหญ่หรือที่เป็นความรู้สะสมสืบต่อกันมาความหมายของภูมิปัญญาไทยจากการศึกษาความหมายเชี่ยวชาญนักวิชาการต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมคำว่า ภูมิปัญญา ภูมิ ปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย สามารถรวบรวมได้ดังนี้

๑) ภูมิปัญญา คำว่า ภูมิปัญญา ซึ่งมีความหมายว่าความรู้ความสามารถ ความเชื่อความสามารถทางพฤติกรรม และความสามารถในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์

๒) ภูมิปัญญาพื้นบ้าน คำว่าภูมิปัญญาพื้นบ้าน ให้ความหมายว่าเป็นองค์ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดกันมาอันเป็นความสามารถและศักยภาพในเชิงแก้ปัญหาการปรับตัว เรียนรู้และสืบทอดไปสู่คนรุ่นใหม่เพื่อการดำรงอยู่รอดของเผ่าพันธุ์ จึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติเผ่าพันธุ์หรือเป็นวิถีของชาวบ้าน

๓) ภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้านเกิดจากการสะสมการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลายาวนานมีลักษณะเชื่อมโยงกันไปหมดในทุกสาขาวิชาไม่แยกเป็นวิชาๆแบบที่เราเรียน ฉะนั้นวิชาเกี่ยวกับเศรษฐกิจอาชีพ ความเป็นอยู่ เกี่ยวกับการใช้จ่ายกับการศึกษาวัฒนธรรมมันจะผสมผสานกลมกลืนเชื่อมโยงกันไปหมด

๔) ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่สั่งสมสืบทอดกันมาอันเป็นศักยภาพหรือความสามารถที่จะใช้แก้ปัญหา ปรับตัว เรียนรู้ และมีการสืบทอดไปสู่คนรุ่นใหม่หรือคือแก่นของชุมชนที่จรรโลงชุมชนให้อยู่รอดจนถึงปัจจุบัน ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมขน และในตัวของผู้รู้เอง หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ ก็จะเป็นที่รู้จักกันเกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

๕) ภูมิปัญญาไทย เป็นผลของประสบการณ์สั่งสมของคนที่เรียนรู้จากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มชนเดียวกันและระหว่างกลุ่มชุมชนหลาย ๆ ชาติพันธุรวมไปถึงโลกทัศน์ที่มีต่อสิ่งเหนือธรรมชาติภูมิปัญญาเหล่านี้เคยเอื้ออำนวยให้คนไทยแก้ปัญหาได้ดำรงอยู่ และสร้างสรรค์อารยะธรรมของเราเองได้อย่างมีดุลยภาพกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในระดับพื้นฐานหรือระดับชาวบ้าน ภูมิปัญญาในแผ่นดินนี้มีได้ เกิดขึ้นเป็นเอกเทศแต่มีส่วนแลกเปลี่ยนเลือก และปรับให้ภูมิปัญญาจากอารยะธรรมอื่นตลอดมา

กลุ่มเป้าหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมายที่รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากผู้รู้ในท้องถิ่นส่วนมากจะเป็นคนใน ครอบครัว เป็นญาติโดยสายเลือด เนื่องจากความรู้บางอย่างผู้รู้ทั้งหลายมักหวงแหนมากจะไม่แพร่งพรายให้ คนอื่นๆรู้ที่เป็นอย่างนี้เพราะสาเหตุหลายประการคือ

๑. กลัวการแก่งแย่งการทำมาหากิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ที่จะต้องทำผลผลิตเพื่อค้าขาย

๒. กลัวเรื่องชื่อเสียง เกียรติภูมิ และกลัวคนอื่นขโมยภูมิปัญญา ถ้าถ่ายทอดความรู้ให้กับคนอื่นแล้วเขาทำดีกว่า เจ้าตำรับก็จะไม่มีชื่อเสียง

๓. มีความเชื่อและถือสัจจะจากปู่ ย่า ตา ทวด ที่ต้องการปกปิดเคล็ดลับหรือกลวิธีการผลิต

๔. สื่อและเทคโนโลยียังไม่พัฒนาเท่าที่ควร ปัจจุบันนี้กลุ่มเป้าหมายของการถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นขยายไปสู่สาธารณชนทั่วไปบ้าง แล้ว อาจเนื่องจากสาเหตุต่างๆต่อไปนี้

- ได้รับการกระตุ้นและการสร้างความตระหนักจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น หน่วยงาน พัฒนาชุมชน กรมการศึกษานอกโรงเรียนสำนักงานเกษตร ฯลฯ

- การถ่ายทอดความรู้ได้รับคำตอบแทน ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางคนจะตั้งราคาวิชาไว้มากน้อยขึ้นอยู่กับความ ต้องการของตลาด สำหรับวิชา อาชีพนั้นๆ

- สื่อต่างๆในปัจจุบันมีมากมายหลายประเภท ภูมิปัญญาสามารถถ่ายทอดความรู้โดยใช้สื่อต่างๆได้อย่าง สะดวก หน่วยงานต่างๆที่ให้การ สนับสนุนภูมิปัญญาก็สามารถถ่ายทอด สืบทอดความรู้ได้อย่างกว้างขวาง

- ความจำเป็นในการผลิต ทำให้ภูมิปัญญาต้องถ่ายทอดความรู้สู่บุคคลอื่นๆ นอกเหนือจากคนในครอบครัวหรือ ผู้สืบสายเลือด เพื่อ ต้องการเพิ่มผลผลิตสู่ตลาด สาขาของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงานนั้นๆมาอย่างมากมายความรู้ดังกล่าวเป็นความรู้ที่นำมาปฏิบัติ มีผลผลิตที่เป็นรูปธรรม เป็นความรู้ที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น ความรู้ความสามารถดังกล่าว เป็นสิ่งที่สะสมมานาน เป็นโครงสร้างความรู้ที่มีหลักการมีเหตุผลในตัวเองที่นำศึกษา ควรอนุรักษ์และสืบทอด ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น นั้นมีอยู่มากมายในท้องถิ่นแต่ละคนต่างมีความรู้ ความสามารถ มี ประสบการณ์มีผลงานเพื่อ การดำรงชีวิตที่แตกต่างออกไปหลายด้านหลาย สาขา ดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรม คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และมีผลงานด้านการทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ ประมง ทำไร่ นาสวนผสม ฯลฯ โดดเด่น เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้อย่างพอเพียง มีรายได้จากผลผลิต ด้านนี้ มีแนวคิดที่ดี แปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์และช่วยพัฒนา อาชีพด้านนี้ได้อย่างน่าสนใจ เช่น เป็นผู้คิดริเริ่มการทำการเกษตร แบบผสมผสาน เกษตรแบบพอเพียง เกษตรที่เอื้อประโยชน์ต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

๒. สาขาสาธารณสุข คือ ผู้มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ด้านการใช้ยาสมุนไพร การรักษาโรคแผนโบราณ การ รักษาสุขภาพอนามัยร่างกาย การสืบสานตำราสมุนไพร หมอนวดแผนโบราณ หมอตำแย ฯลฯ

๓. สาขาศาสนาและประเพณี

๑. ด้านพิธีกรรมต่างๆ ได้แก่ผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ มีผลงานเกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เช่น หมอสูตรขวัญ

๒. ด้านโหราศาสตร์ ได้แก่ ผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และมีผลงานด้านโหราศาสตร์หรือหมอดู ฯลฯ

๓. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่ ผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการปฏิบัติตามขนบประเพณีของท้องถิ่นนั้นๆ

๔. ความเชื่อในเรื่องต่างๆ

๔. ด้านศิลปกรรม ได้แก่ ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ การละเล่นพื้นบ้าน และนันทนาการ ซึ่งแต่ละภาคจะมีการสร้างสรรค์ศิลปะพื้นบ้านที่แตกต่างกัน เช่น การแข่งตีกลองของภาคเหนือ การร้องอีแซวของภาคกลาง หมอลำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การรำมโนราห์ของภาคใต้

๕. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ พัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยังยืน เช่น การบวชป่า สืบชะตาแม่น้ำ การทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน

๖.ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ได้แก่ ความสามารถในการสะสมและบริหารกองทุนและสวัสดิการชุมชนความมั่นคงให้แก่ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่ม เช่น การจัดการกองทุนของชุมชนในรูปของสหกรณ์ออมทรัพย์ รวมถึงความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษาพยาบาลของชุมชน และการจัดระบบสวัสดิการชุมชน

สาขา เกษตรกรรม ไร่นาสวนผสม

นายสุขสมบุญ พรมโลกา
บ้านเลขที่ ๒๓๕ หมู่ที่ ๓ ตำบล ท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
โทรศัพท์ ๑๘๑-๐๒๔๓๖๑๓

การทำการเกษตรอย่างเดียวมีโอกาสเสี่ยงสูงต่อผลผลิตและรายได้และการทำการเกษตรอย่างเดียวนั้นบางปีต้องพบกับดินฟ้าอากาศที่แปรปรวนโรค แมลง ราคาของผลผลิตที่ไม่แน่นอนแต่การทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสมมีโอกาสเสี่ยงน้อยกว่าทำให้มีรายได้ตลอดทั้งปี สามารถรถรายจ่าย ให้แก่ครอบครัวและที่สำคัญ คือ นำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ผลิตปุยหมักใช้เองไม่ใช้สารเคมีผลไม้พืชผักสวนครัวทำให้อนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่

จุดเด่น คือ

- การปรับใช้เทคโนโลยี เช่นรักษาภูมิปัญญาชาวบ้านแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะกับสภาพปัจจุบัน
- การทำเมล็ดข้าวใช้เองและแบ่งปัน
- ค้นหาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาด

ได้รับการถ่ายทอด มาจาก นายสุนทร พรมโลกา เป็นพี่ชาย และได้นำความรู้ที่ได้เรียนมามาปรับใช้ให้ทันกับสภาพปัจจุบันและได้ถ่ายทอดแนวคิด หลักการปฏิบัติให้เด็กและเยาวชนบ้านป่าลัน และได้ถ่ายทอดการบริหารจัดการด้านการเกษตรแบบผสมผสานให้ประชาชนในหมู่บ้าน

การประชาสัมพันธ์ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน มีการนำไปใช้ ในพื้นที่เดียวกัน ๕ ราย นอกพื้นที่ ๒๐ ราย
ลักษณะภูมิปัญญา ได้รับการถ่ายทอดจาก ผู้รู้ แบบเติม คือ การปลูกข้าว ต้องปลูกในวันดี เหมาะสมกับการปลูกตามความเชื่อแต่โบราณจะทำให้ได้ผลผลิตที่ดีจำนวนมาก

ได้รับการพัฒนาและต่อยอด คือ การนำความรู้ใหม่ และเทคโนโลยีใหม่ มาปรับใช้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมเก็บเมล็ดพันธุ์เองและพัฒนาเมล็ดพันธุ์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ผลงานที่ประทับใจ เกษตรกรรุ่นใหม่ ในนาม ทายาทเกษตรจากครอบครัวสู่ครอบครัว จนกลายเป็นเกษตรกรดีเด่น สาขาไร่นาสวนผสม

ความคิดและแรงจูงใจในการทำงาน

- งานหนักไม่เคยฆ่าคน
- จากครอบครัวที่ไม่มีอะไรเลย จนสามารถมีหลายอย่างและได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับพี่ ๆ น้องๆ
- แรงจูงใจในการทำงาน ตามรอยเท้าพ่อหลวง ร.๙

ปัญหาและอุปสรรค

- ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การยอมรับเพราะจะต้องใช้เวลากว่าที่หลายๆคนจะยอมรับ
- โอกาสจากคนรุ่นเก่า จะไม่ค่อยให้โอกาสคนรุ่นใหม่ (เหมือนดังคำว่า เกินหน้าเกินตา)
- ปัจจัยภายนอกงบประมาณการดำเนินการสถานที่

ข้อเสนอแนะ

- ในนามผู้ใหญ่ ควรจะให้โอกาสและสนับสนุนหลายๆด้านกับคนที่ทำจริงและยกย่องให้เกียรติตลอดถึงผู้ใหญ่ควรจะทำเป็นแบบอย่างเป็นสิ่งดีๆก็จะต่อยอดออกไปสู่สาธารณชนต่อๆไป

จุดศึกษาดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่
สาธิตการเลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงปลาในกระชัง การเพาะเห็ดฟางในโรงเรือน

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ประจำตำบลท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
โดย สถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สาขา เกษตรกรรม
นางนงลักษณ์ โพธิ์ศรี
บ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ที่ ๑๔ ตำบล ท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
โทรศัพท์ ๑๘๐-๑๒๘๗๕๘๐

เกษตรเป็นอาชีพหลักของประทศไทย ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ทำให้การเกษตรมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศเนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ของประเทศมาจากสินค้าเกษตรเป็นสำคัญการเกษตรมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ มนุษย์รู้จักใช้ประโยชน์อย่างมากมายจากพืช สัตว์ ทั้งในชีวิตประจำวันและการดำรงชีวิตตลอดจนในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคงอีกด้วย

จุดเด่น คือ

- การขายองุ่น และการปลูกผักหมุนเวียน โดยพืชหลัก เช่น ลำไย พืชรอง เช่น ผักสวนครัว ไผ่บงหวาน **เน้น** การปลูกพืชเพื่อกินเอง ลดค่าใช้จ่าย

ได้รับการถ่ายทอด มาจาก ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตนเอง และการเข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงาน และนำมาปรับใช้กับพื้นที่ของตนเอง ระยะเวลาการเรียนรู้ ๕ - ปี และได้ถ่ายทอดแนวคิด หลักการปฏิบัติให้เด็กและเยาวชนโรงเรียนแม่สรวยวิทยาคม และโรงเรียนในพื้นที่ตำบลท่าก๊อ เป็นวิทยากรเทศบาลเวียง บรรยาย สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง

การประชาสัมพันธ์ มีการดูงานจากบุคคลภายนอก เช่น จ. แพร่ จ.ลำปาง มีการนำกลับมาใช้นอกพื้นที่ เช่น การปลูกกล้วย

ได้รับการพัฒนาและต่อยอด คือ ใช้หลักการทำเกษตรแบบผสมผสาน

ผลงานที่ประทับใจ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้บุคคลที่สนใจ

ความคิดและแรงจูงใจในการทำงาน

-นำแนวคิดจาก ร.๙ เกษตรทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้ และจากการศึกษาดูงานทำให้ได้แนวคิดที่ดีปัจจุบันทำให้ลดหนี้ที่มีอยู่ และทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดค่าใช้จ่าย

ปัญหาและอุปสรรค

-การส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ ยังไม่เข้ามาให้การสนับสนุน ส่งเสริม

ข้อเสนอแนะ

-อยากมีกลุ่มอาชีพเดียวกัน เพื่อให้หน่วยงานและเพื่อนบ้านมีรายได้

ยินดีต้อนรับจุดแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เลขที่ 42 บ้านป่าเหียง หมู่ที่ 14 ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
080-1287580
สนับสนุนโดย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าก๊
MC
15-15-15

สาขา ด้านหัตถกรรม การทอตุง

นางผัด สามจ้อย

บ้านเลขที่ ๗๑ หมู่ที่ ๒๒ ตำบล ท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ตุง เป็นภาษาถิ่นประจำภาคเหนือซึ่งตรงกับคำว่า ธง ในภาษาไทยภาคกลางและตรงกับคำว่า ธุง ในภาษาท้องถิ่นอีสานมีลักษณะเป็นแผ่นวัตถุ ส่วนปลายแขวนติดกับเสาห้อยเป็นแผ่นยาวลงมาการใช้ตุงทางภาคเหนือ ได้ปรากฏหลักฐานในตำนานพระธาตุดอยตุง การทอตุงแต่เดิมที่ชาวบ้านทำกันคือ เป็นการทอผ้าดำ แต่ไม่มีใครนิยมจึงประยุกต์เปลี่ยนมาเป็นการทอตุงสี ซึ่งมีความสวยงามและเป็นที่นิยมชื่นชม

จุดเด่น คือ

มีไว้สำหรับประเพณีท้องถิ่น ตามความเชื่อทางศาสนาแล้วเชื่อกันว่า หากคนใดที่นำตุงไปถวายแล้ว จะหลุดพ้นจากสิ่งไม่ดี หลุดพ้นจากหลุมนรก เพราะปลายตุง จะพัดพาให้เราผ่านพ้นไป จะทำให้พบกับความเจริญรุ่งเรือง และก้าวหน้า

ได้รับการถ่ายทอด มาจาก แม่อุ้ยต้น สามจ้อย ซึ่งเป็นมารดาของตนเองฝึกเรียนที่เมืองสิบสองปันนา ตอนที่แม่ผัดอายุได้ ๑๓ ปี ใช้เวลาฝึกอยู่นานประมาณ ๒ เดือน

การประชาสัมพันธ์ มีการจำหน่ายนอกพื้นที่ เช่น ตลาดใน อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ลักษณะภูมิปัญญา ได้รับการถ่ายทอดจาก มารดา แบบเดิม คือ เป็นการทอแบบผ้าขาว , ผ้าดำ

ได้รับการพัฒนาและต่อยอด คือ มีการปรับเปลี่ยนมาทำเป็นผ้าสี และทำการตกแต่งประยุกต์ลวดลาย

ความคิดและแรงจูงใจในการทำงาน

-มีความภาคภูมิใจ มีอาชีพเป็นของตัวเอง ได้เงินมาใช้จ่ายในครอบครัวได้สานต่อวัฒนธรรมไทยลื้อ

ปัญหาและอุปสรรค

-ปัญหาของการทอตุง คือ ในช่วงฤดูฝนหรือช่วงเข้าพรรษา จะไม่สามารถจำหน่ายตุงได้ เพราะไม่ใช่เทศกาลงานบุญ

ข้อเสนอแนะ

-อยากให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าก๊อ สนับสนุนภูมิปัญญานี้เป็นสินค้า OTOP หรือเป็นของฝาก จัดให้มีแหล่งจำหน่ายสนับสนุนอาชีพในชุมชน

รูปถ่ายการทอตุง

สาขา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายมานพ บุญยืนกุล (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๘)

หมู่ที่ ๑๘ ตำบล ท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ที่ความคิดและความต้องการของเราต้องมีการตั้งจุดหมายปลายทางแล้วเดินไปให้ถึงจุดหมายที่ตั้งไว้ และหาวิธีการเรียนรู้ ตัวอย่างอบรมหาผู้มีประสบการณ์ เริ่มปี ๒๕๔๒ ไปอบรมดูงานกับป่าไม้ที่อุทยานดอย ๓๐๐ ยอด เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ทำให้เห็นภาพและวิธีการที่ดี แล้วนำความรู้มาประชุมชาวบ้าน ใช้วิธีโน้มน้าวให้เห็นข้อดี ข้อเสีย และสิ่งที่ชาวบ้านต้องการเริ่มมาเกือบ ๑๐ ปี ปี ๒๕๕๔ ได้รับเลือกเป็นผู้นำในการปลูกป่าต้นน้ำ ป่าใช้สอย ที่ทำกินโดยการจับพิกัด GPS โดยคำนึงการอยู่รอดของประชาชนในพื้นที่ และรวบรวมปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมให้มีหน่วยงานร่วมมือจากหลายๆ หน่วยงาน เช่น แอดด้า ลาหู่ เครือข่ายอาข่าลุ่มน้ำโขง ทหาร ป่าไม้ ปกครอง โครงการหลวงลงนามทำ MOU กัน

๑. ตั้งกฎระเบียบป่าใช้สอย เช่น ห้ามตัดไม้ไปขาย ห้ามนำต้นไม้ดินมาสร้างบ้าน

๒. ตั้งกฎระเบียบป่าอนุรักษ์ ห้ามไปทำอะไร เพื่อให้ธรรมชาติสร้างระบบนิเวศน์ หาของป่าได้ ห้ามตัด

๓. ตั้งกฎระเบียบ ป่าต้นน้ำ อยู่โซนต้นน้ำของหมู่บ้าน ห้ามทำสวนห้ามใช้ยานำแมลง เพราะน้ำใช้ในหมู่บ้าน

- การขยายพื้นที่ทำกิน มีกฎระเบียบ

๑. ห้ามขยายพื้นที่ทำกิน

๒. ห้ามขยายพื้นที่ให้บุคคลภายนอก

สาเหตุหลัก ที่ชาวบ้านรวมตัวกันได้ เพราะชาวบ้านถูกป่าไม้จับ เขาไม่ทราบขอบเขตพื้นที่ทำกินที่ชัดเจนบางคนถูกจำคุก จึงทำให้ชาวบ้านอยากทราบพื้นที่ที่ชัดเจนที่จะสามารถทำกินได้ จากนั้นผู้ใหญ่บ้านทำโครงการเสนอ เอเปค จึงทำให้สำเร็จ

จุดเด่น คือ

- มีการทำ MOU มากที่สุด จากหน่วยงาน
- มีการออกแบบและสามารถปฏิบัติได้
- รักษากติกา กฎ ที่สร้างขึ้นได้

ได้รับการถ่ายทอด มาจาก ศึกษาดูงานจากหน่วยงานป่าไม้ รากอาข่า เอเปค องค์กรฝรั่ง นำแนวคิดและตัวอย่างมาปรับใช้กับพื้นที่ของตนเอง ใช้เวลา ๗ ปี เริ่มปี ๒๕๔๐ โดยเป็นคณะกรรมการของหมู่บ้าน และมีโอกาสไปศึกษาดูงาน

ได้มีการถ่ายทอด

- เป็นวิทยากรให้ความรู้ในหน่วยงานต่างๆ
- เป็นประธานเครือข่ายการจัดการสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง
- ดำเนินการโครงการขยายพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ต่ำ
- ของบไปยังกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

การประชาสัมพันธ์ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน มีการดูงานจากบุคคลภายนอก การสร้างเครือข่ายการจัดการสิ่งแวดล้อม ๑๓ หมู่บ้าน (รวมต่างจังหวัด)

ลักษณะภูมิปัญญา ได้รับการถ่ายทอดจาก ผู้รู้ เป็นนวัตกรรมที่คิดค้นมาใหม่

ผลงานที่ประทับใจ

- ผู้ใหญ่บ้านการจัดการสิ่งแวดล้อมดีเด่น อำเภอแม่สรวย
- ถ่ายทอดทางโทรทัศน์ หมู่บ้านจัดการสิ่งแวดล้อม หลายช่อง
- เป็นวิทยากรให้ความรู้การจัดการสิ่งแวดล้อม
- เป็นหมู่บ้านโฮมสเตย์ ให้บุคคลภายนอกศึกษาสิ่งแวดล้อม

ความคิดและแรงจูงใจในการทำงาน

- ครอบครัวโดนยึดพื้นที่ทำกิน เพราะบุกรุกพื้นที่ป่า
- ชาวบ้านไม่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม
- ชาวบ้านมีพื้นที่ทำกินที่ชัดเจน ไม่ต้องถูกป่าไม้จับ
- ไม่เกิดปัญหาไฟป่า

ปัญหาและอุปสรรค

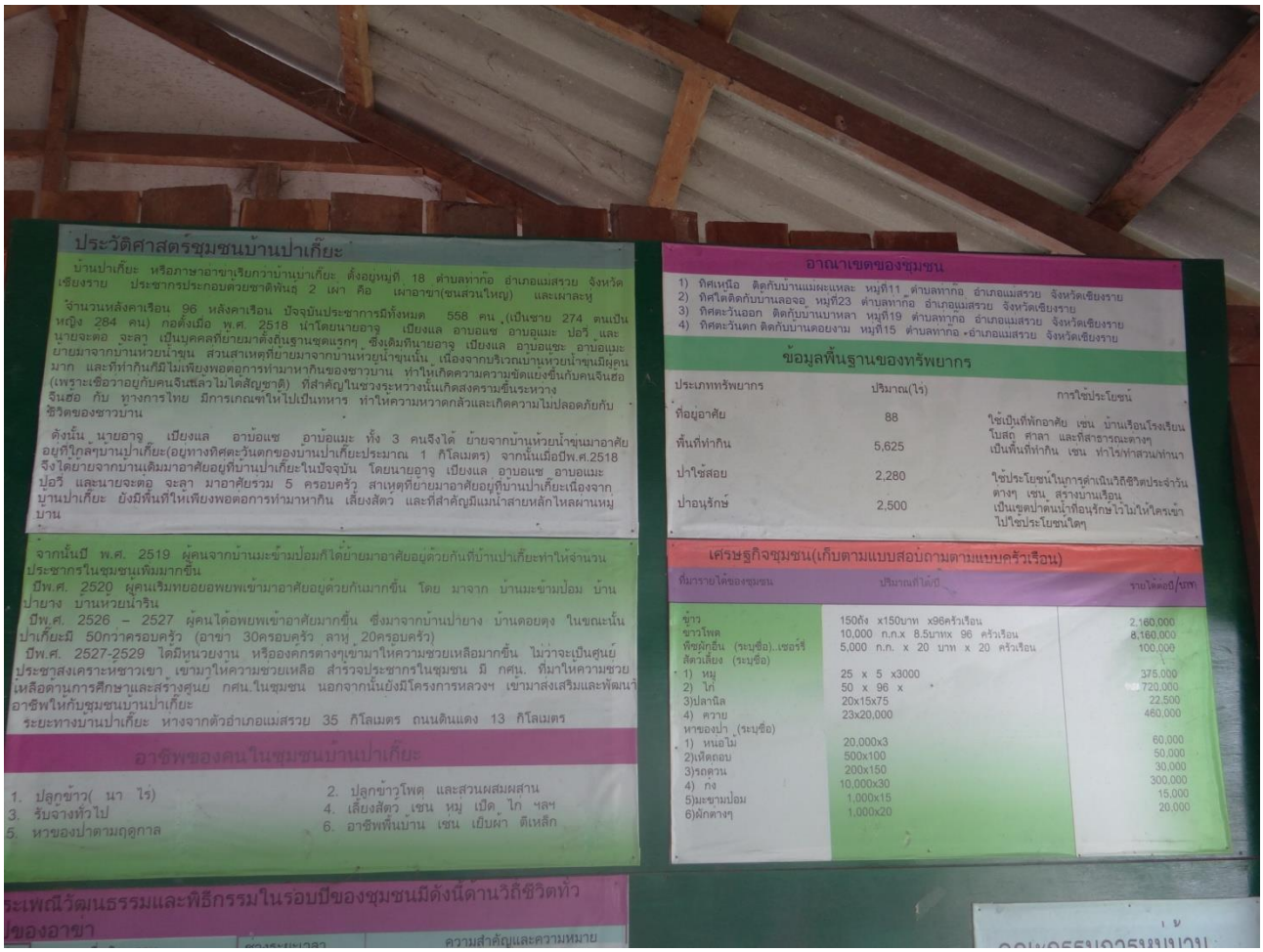
- ความไม่เข้าใจของคนในชุมชน ชุมชนใกล้เคียง หน่วยงาน
- ป่าไม้ ไม่ยอมรังวัดพื้นที่ให้ชาวบ้านทำกิน โดยอ้างว่าเป็นพื้นที่ป่าไม้

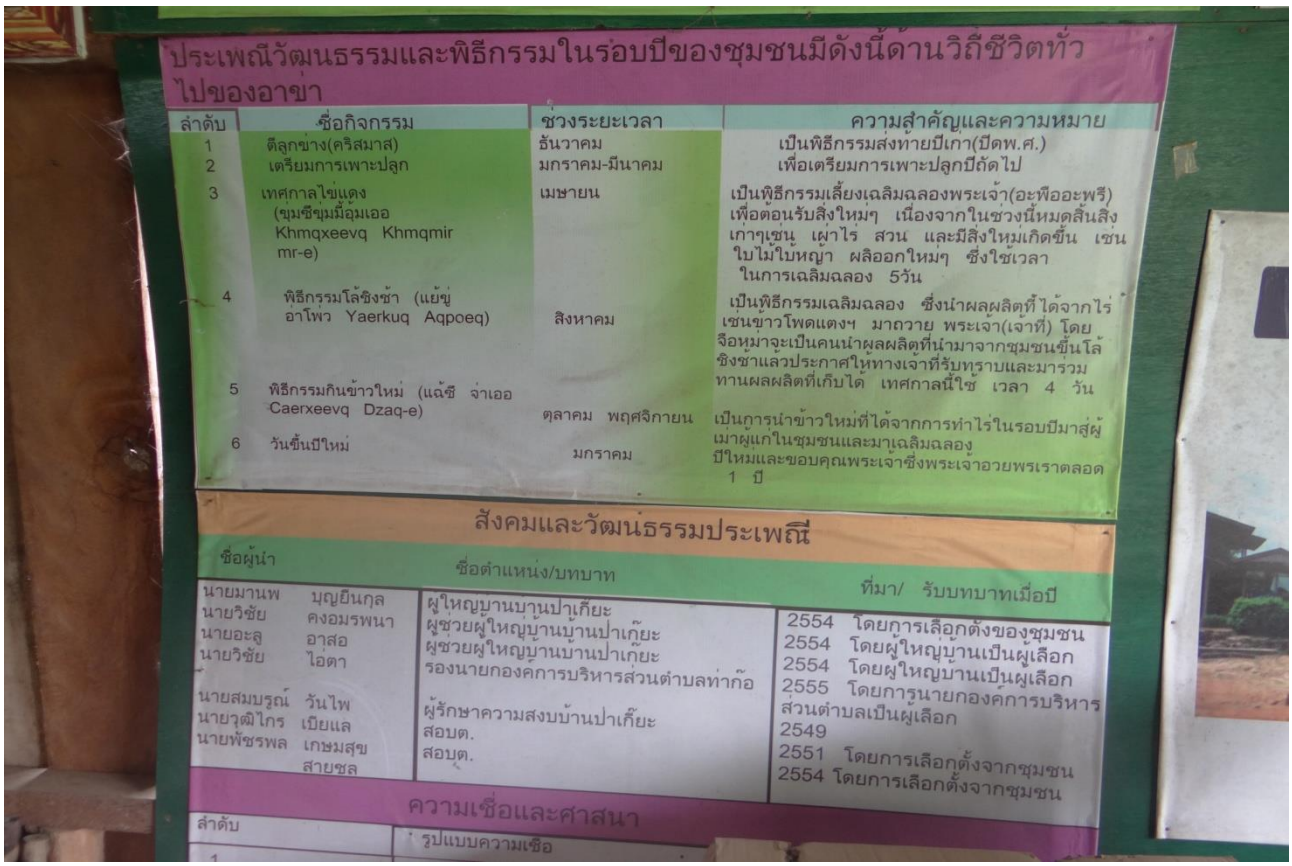
รูปถ่ายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านป่าเกี๊ยะ
บ้านป่าเกี๊ยะ หรือภาษาอาข่าเรียกว่าบ้านบ่าเกี๊ยะ ตั้งอยู่หมู่ที่ 18 ตำบลห้วยก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ประชากรประกอบด้วยชาติพันธุ์ 2 เผ่า คือ เผ่าอาข่า(ชนส่วนใหญ่) และเผ่าละหู่
จำนวนหลังคาเรือน 96 หลังคาเรือน ปัจจุบันประชาการมีทั้งหมด 558 คน (เป็นชาย 274 คนเป็นหญิง 284 คน) ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2518 นำโดยนายอาจุ เปียงแล อาบอแซ อาบออุแมะ ปอวี และนายจะตอ จะลา เป็นบุคคลที่ย้ายมาตั้งถิ่นฐานชุดแรกๆ ซึ่งเดิมทีนายอาจุ เปียงแล อาบอแซะ อาบออแมะ ย้ายมาจากบ้านห้วยน้ำขุ่น ส่วนสาเหตุที่ย้ายมาจากบ้านห้วยน้ำขุ่นนั้น เนื่องจากบริเวณบ้านห้วยน้ำขุ่นมีผู้คนมาก และที่ทำกินก็มีไม่เพียงพอต่อการทำมาหากินของชาวบ้าน ทำให้เกิดความความขัดแย้งขึ้นกับคนจีนฮ่อ (เพราะเชื่อว่าอยู่กับคนจีนฮ่อแล้วไม่ได้สัญชาติ) ที่สำคัญในช่วงระหว่างนั้นเกิดสงครามขึ้นระหว่างจีนฮ่อ กับ ทางการไทย มีการเกณฑ์ให้ไปเป็นทหาร ทำให้ความหวาดกลัวและเกิดความไม่ปลอดภัยกับชีวิตของชาวบ้าน
ดังนั้น นายอาจุ เปียงแล อาบ้อแซ อาบ้อแมะ ทั้ง 3 คนจึงได้ ย้ายจากบ้านห้วยน้ำขุ่นมาอาศัยอยู่ที่ใกล้ๆบ้านป่าเกี๊ยะ(อยู่ทางทิศตะวันตกของบ้านป่าเกี๊ยะประมาณ 1 กิโลเมตร) จากนั้นเมื่อปีพ.ศ.2518 จึงได้ย้ายจากบ้านเดิมมาอาศัยอยู่ที่บ้านป่าเกี๊ยะในปัจจุบัน โดยนายอาจุ เปียงแล อาบอแซ อาบออแมะ ปูอวี และนายจะตอ จะลา มาอาศัยรวม 5 ครอบครัว สาเหตุที่ย้ายมาอาศัยอยู่ที่บ้านป่าเกี๊ยะเนื่องจากบ้านป่าเกี๊ยะ ยังมีพื้นที่ให้เพียงพอต่อการทำมาหากิน เลี้ยงสัตว์ และที่สำคัญมีแม่น้ำสายหลักไหลผ่านหมู่บ้าน
จากนั้นปี พ.ศ. 2519 ผู้คนจากบ้านมะข้ามป่อมก็ได้ย้ายมาอาศัยอยู่ด้วยกันที่บ้านป่าเกี๊ยะทำให้จำนวนประชากรในชุมชนเพิ่มมากขึ้น
ปีพ.ศ. 2520 ผู้คนเริ่มทยอยอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ด้วยกันมากขึ้น โดย มาจาก บ้านมะข้ามป่อม บ้านป่ายาง บ้านห้วยน้ำริน
ปีพ.ศ. 2526 – 2527 ผู้คนได้อพยพเข้าอาศัยมากขึ้น ซึ่งมาจากบ้านป่ายาง บ้านดอยดุง ในขณะนั้นป่าเกี๊ยะมี 50กว่าครอบครัว (อาขา 30ครอบครัว ลาหู่ 20ครอบครัว)
ปีพ.ศ. 2527-2529 ได้มีหน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆเข้ามาให้ความช่วยเหลือมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นศูนย์ประชาสงเคราะห์ชาวเขา เข้ามาให้ความช่วยเหลือ สำรวจประชากรในชุมชน มี กศน. ที่มาให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาและสร้างศูนย์ กศน.ในชุมชน นอกจากนั้นยังมีโครงการหลวงฯ เข้ามาส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนบ้านป่าเกี๊ยะ
ระยะทางบ้านป่าเกี๊ยะ ห่างจากตัวอำเภอแม่สรวย 35 กิโลเมตร ถนนดินแดง 13 กิโลเมตร
อาชีพของคนในชุมชนบ้านป่าเกี๊ยะ
1. ปลูกข้าว(นา ไร่)
2. ปลูกข้าวโพด และสวนผสมผสาน
3. รับจ้างทั่วไป
4. เลี้ยงสัตว์ เช่น หมู เป็ด ไก่ ฯลฯ
5. หาของป่าตามฤดูกาล
6. อาชีพพื้นบ้าน เช่น เย็บผ้า ตีเหล็ก
อาณาเขตของชุมชน
1) ทิศเหนือ ติดกับบ้านแม่ผะแหละ หมู่ที่11 ตำบลห้วยก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
2) ทิศใต้ติดกับบ้านลองจอ หมู่ที่23 ตำบลห้วยก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
3) ทิศตะวันออก ติดกับบ้านบาหลา หมู่ที่19 ตำบลห้วยก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
4) ทิศตะวันตก ติดกับบ้านดอยงาม หมู่ที่15 ตำบลห้วยก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
ข้อมูลพื้นฐานของทรัพยากร
ประเภททรัพยากร | ปริมาณ(ไร่) | การใช้ประโยชน์
ที่อยู่อาศัย | 88 | ใช้เป็นที่พักอาศัย เช่น บ้านเรือนโรงเรียน ใบสถ์ ศาลา และที่สาธารณะต่างๆ
พื้นที่ทำกิน | 5,625 | เป็นพื้นที่ทำกิน เช่น ทำไร่ทำสวนทำนา
ป่าใช้สอย | 2,280 | ใช้ประโยชน์ในการดำเนินวิถีชีวิตประจำวัน ต่างๆ เช่น สร้างบ้านเรือน
ป่าอนุรักษ์ | 2,500 | เป็นเขตป่าต้นน้ำที่อนุรักษ์ไว้ไม่ให้ใครเข้าไปใช้ประโยชน์ใดๆ
เศรษฐกิจชุมชน(เก็บตามแบบสอบถามตามแบบครัวเรือน)
ที่มารายได้ของชุมชน | ปริมาณที่ได้ปี | รายได้ตอปี/บาท
ข้าว | 150ถัง x150บาท x96ครัวเรือน | 2,160,000
ข้าวโพด | 10,000 n.n.x 8.5บาทx 96 ครัวเรือน | 8,160,000
พืชผักอื่นๆ (ระบุชื่อ)..เชอร์รี่ | 5,000 n.n. x 20 บาท x 20 ครัวเรือน | 100,000
สัตว์เลี้ยง (ระบุชื่อ)
1) หมู | 25 x 5 x3000 | 375,000
2) ไก่ | 50 x 96 x | 720,000
3)ปลานิล | 20x15x75 | 22,500
4) ควาย | 23x20,000 | 460,000
หาของป่า (ระบุชื่อ)
1) หน่อไม้ | 20,000x3 | 60,000
2)เห็ดถอบ | 500x100 | 50,000
3)รถดาน | 200x150 | 30,000
4) กง | 10,000x30 | 300,000
5)มะขามป้อม | 1,000x15 | 15,000
6)ผักต่างๆ | 1,000x20 | 20,000
ระเพณีวัฒนธรรมและพิธีกรรมในรอบปีของชุมชนมีดังนี้ดานวิถีชีวิตทั่วไปของอาขา
ความสำคัญและความหมาย

ประเพณีวัฒนธรรมและพิธีกรรมในรอบปีของชุมชนมีดังนี้ด้านวิถีชีวิตทั่วไปของอาข่า

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	ช่วงระยะเวลา	ความสำคัญและความหมาย
1	ตีลูกข่าง(คริสมาส)	ธันวาคม	เป็นพิธีกรรมส่งท้ายปีเก่า(ปีดพ.ศ.)
2	เตรียมการเพาะปลูก	มกราคม-มีนาคม	เพื่อเตรียมการเพาะปลูกปีถัดไป
3	เทศกาลไข่แดง (ขุมซีขุมมี่อุมเออ Khmqxeevq Khmqmir mr-e)	เมษายน	เป็นพิธีกรรมเลี้ยงเฉลิมฉลองพระเจ้า(อะพืออะพรี) เพื่อต้อนรับสิ่งใหม่ๆ เนื่องจากในช่วงนี้หมดสิ้นสิ่งเก่าๆเช่น เผ่าไร่ สวน และมีสิ่งใหม่เกิดขึ้น เช่น ใบไม้ใบหญ้า ผลิอกใหม่ๆ ซึ่งใช้เวลาในการเฉลิมฉลอง 5วัน
4	พิธีกรรมโล้ชิงช้า (แย้ขู่ อ่าโพ่ว Yaerkuq Aqpoeq)	สิงหาคม	เป็นพิธีกรรมเฉลิมฉลอง ซึ่งนำผลผลิตที่ได้จากไร่ เช่นข้าวโพดแตงฯ มาถวาย พระเจ้า(เจ้าที) โดยจือหม่าจะเป็นคนนำผลผลิตที่นำมาจากชุมชนขึ้นโล้ชิงชาแล้วประกาศให้ทางเจ้าที่รับทราบและมารวมทานผลผลิตที่เก็บได้ เทศกาลนี้ใช้ เวลา 4 วัน
5	พิธีกรรมกินข้าวใหม่ (แล้ซี จ่าเออ Caerxeevq Dzaq-e)	ตุลาคม พฤศจิกายน	เป็นการนำข้าวใหม่ที่ได้จากการทำไร่ในรอบปีมาสู่ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนและมาเฉลิมฉลอง
6	วันขึ้นปีใหม่	มกราคม	ปีใหม่และขอบคุณพระเจ้าซึ่งพระเจ้าอวยพรเราตลอด 1 ปี

สังคมและวัฒนธรรมประเพณี

ชื่อผู้นำ	ชื่อตำแหน่ง/บทบาท	ที่มา/ รับบทบาทเมื่อปี
นายมานพ บุญยืนกุล	ผู้ใหญ่บ้านบ้านป่าเกี๊ยะ	2554 โดยการเลือกตั้งของชุมชน
นายวิชัย คงอมรพนา	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านป่าเกี๊ยะ	2554 โดยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้เลือก
นายอะลู อาสอ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านป่าเกี๊ยะ	2554 โดยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้เลือก
นายวิชัย ไอตา	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าก๊อ	2555 โดยการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือก
นายสมบรูณ์ วันไพ	ผู้รักษาความสงบบ้านป่าเกี๊ยะ	2549
นายวุฒิไกร เบียแล	สอบต.	2551 โดยการเลือกตั้งจากชุมชน
นายพัชรพล เกษมสุข	สอบต.	2554 โดยการเลือกตั้งจากชุมชน
สายชล		

ความเชื่อและศาสนา

ลำดับ	รูปแบบความเชื่อ
1	

จังหวัดเชียงราย

สาขา กองทุนและวิสาหกิจชุมชน
หมู่ที่ ๖ ตำบล ท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

เริ่มก่อตั้งมาจากกองทุนหมู่บ้าน เมื่อ ปี ๒๕๐๔ ได้มีการจัดตั้ง ๕ ปี จากนั้นมีการประกวด ๓ กองทุน ติด ๑ ใน ๓ ในการคัดเลือกเป็นกองทุนดีเด่น จากนั้น โดยจะเป็นผู้พิจารณาให้เข้าอบรมเกี่ยวกับการบริหารสถาบันการเงิน ในที่อบรมให้กับกลุ่ม ๒ กองทุน ให้เรานำเสนอวิธีการบริหารจัดการกองทุน และได้รับรางวัลชนะเลิศต่อจากนั้นประชุมชาวบ้าน เริ่มจากการระดมหุ้น หุ้นละ ๑๐๐ บาท และกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้านปีแรกได้เงินหนึ่งแสนกว่าบาท ต่อมาเช่าที่ทำการบริการด้านการเงิน ต่อมาจึงปรับปรุง ได้เงิน SMU ในสมัยนายกฯทักษิณ ก่อสร้างที่ทำการและการบริหารจัดการเข็มแข็ง ต่อจากนั้น ธกส. จึงเข้ามาช่วยส่งเสริมด้านการบริหารเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจุบันให้บริการฝาก ถอน สินเชื่อ ทุกวันพุธ และมีสิทธิ์สวัสดิการค่ารักษาพยาบาลคืนละ ๒๐๐ การกู้เงินซื้อรถ สวัสดิการศพ รายละ ๕๐๐ มีดอกเบี้ยร้อยละ ๑ บาท กรณีผู้ถือหุ้นสมาชิกจะได้รับเงินปันผล + ดอกเบี้ย

จุดเด่น คือ

- ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง
- มีเงินหมุนเวียนในชุมชน
- การช่วยเหลือชุมชน ด้านสวัสดิการ
- ลดทุนนอกระบบในชุมชน
- มีเงินสำรองใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน ตัวอย่าง ป่วย คลอดบุตร

ได้รับการถ่ายทอด มาจาก ถ่ายทอดมาจากประสบการณ์การบริหารจัดการ ของ ธกส. และศึกษาดูงาน

ได้มีการถ่ายทอด จากการศึกษาดูงาน ของ ๑. สำนักงาน ธกส. เชียงราย ๒. กองทุนหมู่บ้านเมืองชุม อ.เวียงชัย ๓. บริษัทเจริญโภคภัณฑ์โปรดักส์

การประชาสัมพันธ์ มีการดูงานแล้วจากบุคคลภายนอก ๒ ครั้ง ม.จุฬา ม.ธรรมศาสตร์

ผลงานที่ประทับใจ ได้รับคัดเลือกเป็นกองทุนดีเด่น

ความคิดและแรงจูงใจในการทำงาน

- จากการเรียนรู้แล้วกลับมาสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนของตนเอง และชุมชนให้ความร่วมมือทำให้กลุ่มเข้มแข็ง การบริหารจัดการที่ดี

ปัญหาและอุปสรรค

- ปัญหาตัวเลขไม่ชัดเจน
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านบัญชี

ข้อเสนอแนะ

- การทำงานเกิดจากความร่วมมือจากชุมชนทุกฝ่าย
- ต้องรักษาความลับของลูกค้า

ภาพถ่ายกองทุนและวิสาหกิจชุมชน

สถาบันการเงินชุมชนต้นแบบตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านท่าก๊อพลับพลา
ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

ใบฝากเงิน

วันที่.....

ชื่อบัญชี..... เลขที่บัญชี.....

	รายการ	จำนวนเงิน	พนักงานการเงิน
	ค่าหุ้น		
	เงินฝากสัจจะ		พนักงานบัญชี
	เงินฝากออมทรัพย์		
	(.....) รวมเงิน		ผู้อนุมัติ

ลงชื่อ.....ผู้ฝากเงิน
(.....)

สถาบันการเงินชุมชนต้นแบบตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านท่าก๊อพลับพลา
ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

ใบถอนเงิน

วันที่.....

ชื่อบัญชี..... เลขที่บัญชี.....

	รายการ	จำนวนเงิน	พนักงานการเงิน
	ถอนเงินฝากออมทรัพย์		
	ถอนเงินฝากสัจจะ		พนักงานบัญชี
	ถอนค่าหุ้น		
	(.....) รวมเงิน		ผู้ขออนุมัติ

ได้รับเงินครบถ้วนและถูกต้องแล้ว

ลายมือชื่อผู้มีอำนาจถอนเงิน

ลายมือชื่อผู้รับเงิน

จังหวัดเชียงราย
ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

บ้านท่าก๊อพลับพลา หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ได้พัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานงานชุมชนประเภท **กลุ่ม/องค์กรชุมชน**

โดยสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานงานชุมชนผ่านเกณฑ์การประเมินผล

ขอให้รักษาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของตนเองไว้ได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายสุเมธ แสงนิ่มนวล)
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ขอมอบประกาศเกียรติคุณนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

บ้านท่าก๊อพลับพลา หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าก๊อ

เป็นหมู่บ้านที่มีผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.)ดีเด่น

ในด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙

ขอจงมีความสุขสวัสดีและเป็นกำลังใจในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(นางภัทราวดี ปัญญาบุญ)
นายอำเภอแม่สรวย

จังหวัดเชียงราย

มอบประกาศเกียรติคุณฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านท่าก๊อพลับพลา
หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

เป็นกองทุนหมู่บ้านที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี ๒๕๕๘

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

(นายบุญส่ง เศชะมณีสกิตย์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงราย

ขอมอบประกาศฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านท่าก๊อพลับพลา
หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

รางวัลชมเชย

การประกวดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดีเด่น จังหวัดเชียงราย ประจำปี ๒๕๕๖
ขอให้รักษามาตรฐานและพัฒนากองทุนอย่างต่อเนื่อง และขอให้มีความสุขความเจริญยิ่งๆ ขึ้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายพงษ์ศักดิ์ วังเสมอ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

สาขา แพทย์แผนไทย

นายดา ปกแก้ว

หมู่ที่ ๔ ตำบล ท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โทรศัพท์ ๐๙๓-๐๔๗๖๘๔๕

เริ่มจากแพทย์แผนไทย คือการเรียนรู้ในเรื่องการดูแลสุขภาพ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านการใช้พืช เป็นยารักษาโรคต่างๆ เป็นพืชที่สามารถหาได้ในท้องถิ่นวิธีการเตรียมยาต้องมีความรู้ในพืชแต่ละชนิดว่ามีสรรพคุณทางยาอะไรบ้าง จึงจะสามารถปรุงยาได้ถูกกับโรค ความรู้ในด้านนี้ผู้ใหญ่หรือคนแก่จะมีความรู้เฉพาะบุคคล ดังนั้นจึงมีการรวบรวมความรู้ด้านยาสมุนไพรไว้ เช่น คนโบราณมีอาการ กินอาหารมีพิษ(กินผิด) หรือกินอาหารไม่เหมาะกับธาตุของตนเอง ใช้วิธีการฝนยาหลายๆชนิดให้กินเรียกว่ายาแก้กินผิดและการรักษาทุกครั้งต้องให้คนไข้กินยาปรับธาตุ ซึ่งเป็นยาสมุนไพรเพื่อให้ร่างกายเราปรับธาตุในร่างกายให้เหมาะสมกับการใช้ยารักษาโรคนั้นๆ

จุดเด่น คือ

- เป็นภูมิปัญญาที่ใช้พืชสมุนไพรพื้นบ้าน ต้นทุนต่ำ
- ยาปรับธาตุ จะไม่มีในแพทย์แผนปัจจุบัน คือ ยาปรับธาตุในร่างกายของเราให้พร้อมก่อนการรักษา

ได้รับการถ่ายทอด มาจาก พ่ออุ้ยนิ่ว ปกแก้ว เป็นอุ้ย และได้คลุกคลีกับท่านตั้งแต่เล็กท่านเป็นหมอเมืองสามารถรักษาคนให้หายจากอาการป่วยได้ เพราะในสมัยก่อนการเดินทางไปโรงพยาบาลไกลและยากลำบากคนสมัยนั้นจึงต้องมีความรู้ในเรื่องยาสมุนไพรที่มีอยู่ในพื้นบ้านของตนเอง หลังจากนั้นมีเพื่อนๆชวนไปเรียนโรงเรียนแพทย์แผนไทย จันทนี เชียงราย ได้เรียนรู้เกี่ยวกับ เวชกรรม เภสัชกรรม นวดแผนไทย ผดุงครรภ์ ใช้เวลาเรียน ๖ ปี จึงนำความรู้ที่ได้ทั้ง ๒ ทาง ปรับใช้เพื่อรักษาคนป่วย ยาที่ทำไว้ในการรักษา มียาแก้ไข้ ยาแก้ปวดเมื่อย แก้กินผิด ยาปรับธาตุ นวดจับกระดูก

ได้มีการถ่ายทอด

- เคยเป็นวิทยากร ให้ความรู้ที่บ้านเวียงห้อ สอน ๓ วัน จัดโดยกระทรวงแรงงานเชียงราย
- เด็กนักเรียนสนใจการใช้ยาหมอเมือง
- ออกบูธขายยาเมืองที่เมืองทองธานี ในนามโรงเรียนแพทย์แผนไทย จันทนี เชียงราย

การประชาสัมพันธ์ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน โดยการนำยาต้ม รักษาอาการแก้เมื่อยปวดตามตัวให้ผู้ร่วม งานศพ และออกบูธ ขายยาที่เมืองทองธานี

ลักษณะภูมิปัญญา ได้รับการถ่ายทอดจาก พ่ออุ้ยนิ่ว ปกแก้ว แบบเดิม คือ การใช้พืชสมุนไพรบางชนิดมารักษาโดยวิธีการฝนไม้สมุนไพรให้คนกิน

ได้รับการพัฒนาและต่อยอด คือ นำสมุนไพรที่เคยใช้วิธีการฝนมาต้มเพื่อฆ่าเชื้อโรคที่มากับพืชนั้นทำให้ผู้ป่วย

ผลงานที่ประทับใจ

- เอกสารรูปถ่าย
- อยู่ระหว่างดำเนินการทำเรื่อง เปิดสอนแพทย์แผนไทย ให้ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น

ความคิดและแรงจูงใจในการทำงาน

แรงจูงใจเคยป่วยเป็นโรคไข้หวัดใหญ่ กินยาโรงพยาบาลติดต่อกัน นาน ๕ วัน อาการไม่ดีขึ้นและเหงื่อมีกลิ่นยา จึงลองเปลี่ยนมากินยาสมุนไพรต้ม ทำให้อาการดีขึ้นและหาย จากนั้นเป็นต้นมาเลยศึกษาอย่างจริงจัง

ปัญหาและอุปสรรค

- สมุนไพรบางชนิดไม่มีในท้องถิ่น
- การเตรียมยาต้องใช้เวลา
- คนในท้องถิ่นยังไม่สนใจยาพื้นเมือง

ข้อเสนอแนะ

- อยากให้หน่วยงานรัฐช่วยส่งเสริมภูมิปัญญาด้านนี้เพื่อให้สืบทอดไปยังลูกหลานไม่หายไปกับบรรพบุรุษ
- อยากให้หน่วยงานรัฐประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องยาสมุนไพรให้ผู้ที่สนใจ

สภาการแพทย์แผนไทย

ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

ที่ พท.ภ.๒๘๔๙๖

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖
สภาการแพทย์แผนไทย
ออกใบอนุญาตฉบับนี้แก่

นายดา ปกแก้ว อายุ ๕๔

ซึ่งสภาการแพทย์แผนไทยได้รับขึ้นทะเบียนไ
ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยด้านเภสัชกรรม
และมีสิทธิประกอบวิชาชีพดังกล่าวได้ ภายใต้บทบังคับแห่งก

ใบอนุญาตออกให้ ณ วันที่ ๒๔ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายพิเชฐ บัญญัติ)
นายกสภาการแพทย์แผนไทย

(นายทว
เลขาธิการสภาการแพทย์แผนไทย

คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

หนังสือรับรองฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายดา ปกแก้ว

ได้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

สาขาอาชีพ พนักงานนวดไทย ระดับ ๑ (ขั้นต้น)
ทดสอบโดย สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติเชียงแสน เมื่อวันที่ ๗ – ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๖

(นางสาวเกตุร คณารุ่งเรือง)
ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติเชียงแสน
นายทะเบียน

(นายธวัชชัย ไชยรินทร์)
นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
ผู้ดำเนินการทดสอบ

ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สรวย

ร่วมกับ

ชมรมหมอเมืองล้านนาอำเภอแม่สรวยและเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอแม่สรวย

ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายดา ปกแก้ว

เข้าร่วมอบรมตามโครงการพัฒนาศักยภาพหมอพื้นบ้านล้านนาอำเภอแม่สรวย

สู่สุขภาวะประชาชนอย่างยั่งยืน

ขอจงมีความสุขสวัสดี ก้าวหน้าตลอดไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

นายศรีวรรณ กระธง
ประธานชมรมหมอเมืองล้านนา
อำเภอแม่สรวย

นายพิภัช ประจันเขตต์
นายอำเภอแม่สรวย

นายสิวะพร จึงพิชาญ
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่สรวย

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

มอบวุฒิบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายดา ปกแก้ว

ได้ผ่านการฝึกอบรมโครงการหลักสูตรระยะสั้นชุดสมถรรนะภาคฤดูร้อน

วิชา นวดฝ่าเท้าและการทำลูกประคบเพื่อสุขภาพ (๓๐ ชั่วโมง)

ขอให้มีความสุขความเจริญเทอญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๐

(นายสมเกียรติ ไชยญาณวงษ์)
รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย

สาขา ศาสนา และ ประเพณี (เต้นจะคึ)

นายสีละ ต้นเดอ

บ้านเลขที่ ๖๐ หมู่ที่ ๑๗ ตำบล ท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

โทรศัพท์ ๐๖๓ - ๖๗๒๕๙๘๐

การเต้นรำลาหู่หรือที่เรียกว่า " เต้นจะคี (ปอยเตเว) " นั้น เป็นการละเล่นที่สำคัญของชาวลาหู่ที่พวกเขาจะเต้นในวันสำคัญของชนเผ่า อาทิ วันศีล เฉลิมฉลองงานประเพณีปีใหม่กินวอ หรือแสดงเพื่อต้อนรับและขอบคุณแขกที่มาร่วมพิธีกรรม การเต้นจะคีนั้น จะมีท่าเต้นรำตามจังหวะของเครื่องดนตรี ทั้ง กลอง ฉาบ ฆ้อง รวมถึงแคนด้วย ซึ่งจังหวะในการเต้นรำขึ้นอยู่กับผู้เล่นดนตรีเป็นหลัก ว่าจะนำพาคนเต้นรำไปตามจังหวะช้าหรือเร็วในการประกอบพิธีกรรมนั้นแม้ชาวลาหู่จะได้สัมผัสเสียงจากเครื่องดนตรีที่เพิ่งเริ่มบรรเลงเพียงนิดความสนุกสนานก็ได้เกิดขึ้นแล้วสำหรับท่าเต้นรำจะคึของชาวลาหู่นั้น พวกเขาจะประยุกต์มาจากวิถีชีวิตของชนเผ่าไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ เช่น เต้นรำเกี่ยวข้าว (จ่าเกอะเว) , เต้นรำถางไร่ (แฮพ้อเว) ,เต้นรำปั่นด้าย(ส่าลาวอเว) เป็นต้น หรือประยุกต์ท่าเต้นรำตามความเชื่อ เช่น เต้นรำพระเจ้า (อื่อซาปอยเตเว)เพราะลาหู่เป็นชนเผ่าที่นับถือพระเจ้า (อื่อซา) มีการบูชาพระเจ้าเพื่อคุ้มครองให้พวกเขาอยู่ดีมีสุข และขอพรให้พวกเขาอยู่ดีมีสุข บันดาลความอุดมสมบูรณ์ให้ผลิตผลในเรือกสวนไร่นา หรือเลียนแบบทำทางของสัตว์ตามธรรมชาติที่ชาวลาหู่ได้ชื่อว่าเป็นชนเผ่าแห่งนักล่าได้ผ่านพบตามภูผาและป่าเขา เช่น เต้นรำนกบิน (แงะปอยเตเว) เต้นรำแฮส่าแป้วูเรเว(ท่าผึ้งบิน) หรือเต้นรำแฮนูลอกาต่อเว เป็นการประยุกต์จากท่าทางของกวาง

จุดเด่น คือ

- เต้นเฉพาะวันปีใหม่ วันที่ ๑ กิจกรรมดำหัวแต่ละบ้านจะต้องเต้นจะคึ วันที่ ๒ จะไปแต่ละบ้านต้องใช้แกนนำ จะมีท่าเต้นเฉพาะเพื่อสื่อความหมาย โดยจะเต้นรอบบ้าน ๓ รอบ เพราะที่ผ่านมาเราก็ล่วงเกินด้วยกาย วาจา ใจ เป็นการขอขมา และเพื่อขอคำอวยพรจากคนที่เราเคารพ ในการเต้นแต่ละบ้านจะนำน้ำ ข้าวใหม่ไปด้วยโดยพิจารณาจากผู้สูงอายุที่มีอายุมากที่สุดจากนั้นเรียงลำดับจนถึงผู้นำหมู่บ้าน เพื่อให้อวยพรให้อยู่ดีกินดี นำข้าวปุก + เนื้อหมู + น้ำ ไปให้ผู้ที่เราไปเต้นจะคึบ้านนั้น

- กินวอ ชาย ๓ วัน หญิง ๔ วัน เนื่องจากเดิมผู้หญิงอยู่บ้านทำก่อน ๔ วัน ถัดจากนั้นอีก ๓ วันจัดกิจกรรมให้ผู้ชาย

ได้รับการถ่ายทอด มาจาก ผู้รู้ ห้วยคอกหมู อ.แม่อาย จ.เชียงใหม่ ลูกห้วย อ.เมือง จ.เชียงราย เสียชีวิตแล้วโดยการเชิญมาสอนในพื้นที่เพื่อให้ความรู้คนในหมู่บ้าน ใช้เวลาเรียนรู้ ๔ ปี

ได้ถ่ายทอดให้กับ

-เยาวชนในหมู่บ้าน แบ่งออก ๓ กลุ่ม ๑. เด็กเล็ก ๒. อายุ ๑๐ ปี ๓. มากกว่า ๑๐ ปี จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้

- เด็กเล็ก ➟ เล่าเรื่อง เดิน
- ๑๐ ปี ➟ เน้นเดิน และเป่า
- ๑๕ ปี ➟ เล่าเรื่อง จังหวะการเดิน เป่า

การประชาสัมพันธ์ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน และการเผยแพร่นักท่องเที่ยวมาโฮมสเตย์/ถ่ายทอดโทรทัศน์ TPBS/การแสดงขนเผ่าพื้นเมือง

ลักษณะภูมิปัญญา ได้รับการถ่ายทอดจาก ผู้รู้ แบบเดิม คือ เต้นจะคึ เต้นเฉพาะปีใหม่อย่างเดียว

ผลงานที่ประทับใจ การถ่ายทอดผ่านโทรทัศน์ ช่อง Thai TBS ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้

ความคิดและแรงจูงใจในการทำงาน มีผู้สูงอายุเล่าให้ฟังว่าอยากให้มีการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษสู่คนรุ่นหลัง

ปัญหาและอุปสรรค

- บ้านป่าเกี๊ยะ บางครัวเรือนยังไม่เห็นด้วย และไม่ให้ความร่วมมือตัวอย่าง การไม่ยอมรับกับท่าเต้น บอกว่าผิดเพี้ยน
- ผู้สนใจน้อย เด็ก และ เยาวชน ออกพื้นที่เรียนหนังสือที่อื่นไม่มีเวลามาเรียนรู้ในเรื่องนี้

ข้อเสนอแนะ

- ต้องฝึกทำแคนให้เป็น
- อยากประชาสัมพันธ์ และคิดค่ายเรียนรู้การเต้นจะคึ + สร้างเครือข่าย

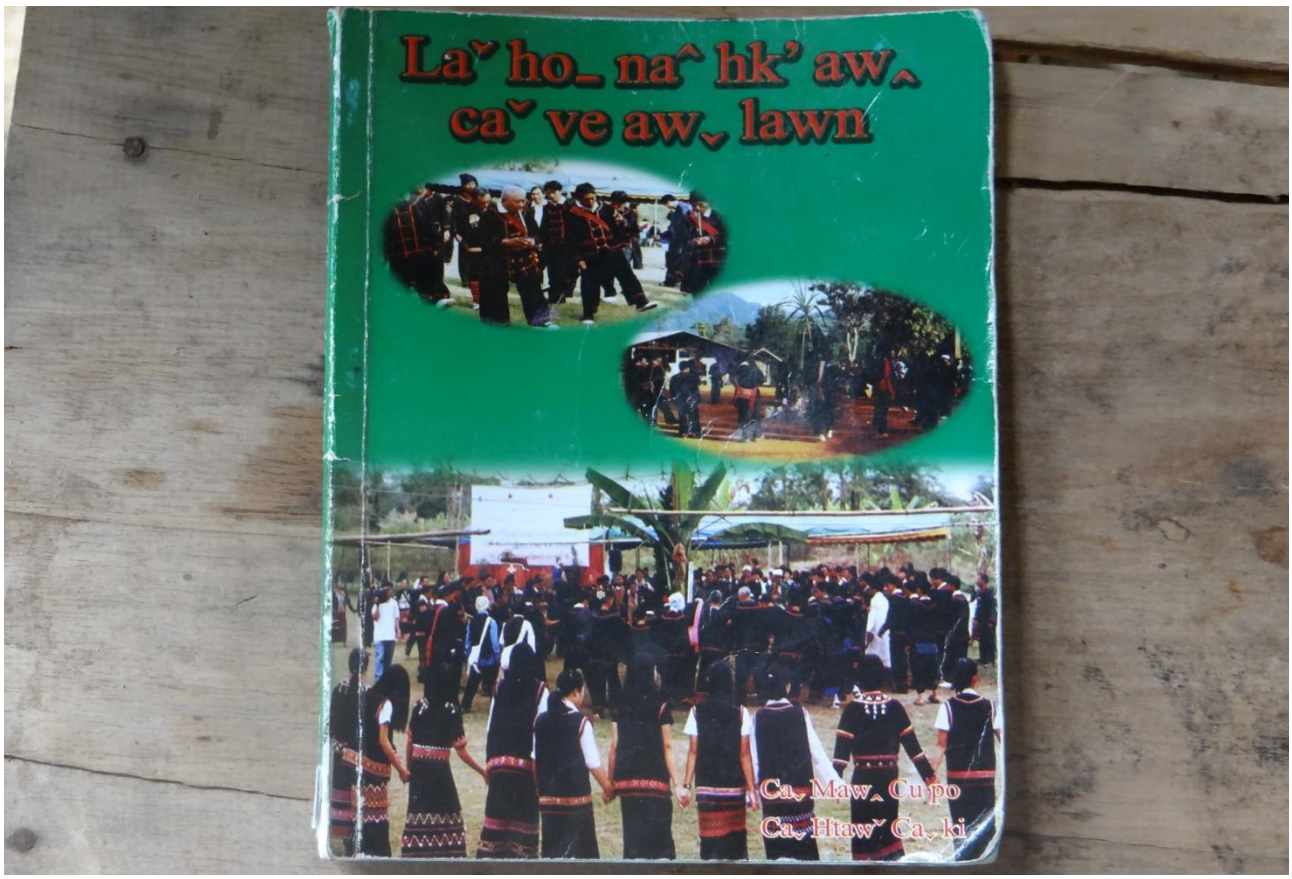
รูปถ่ายศาสนา และ ประเพณี (เต้นจะคึ)

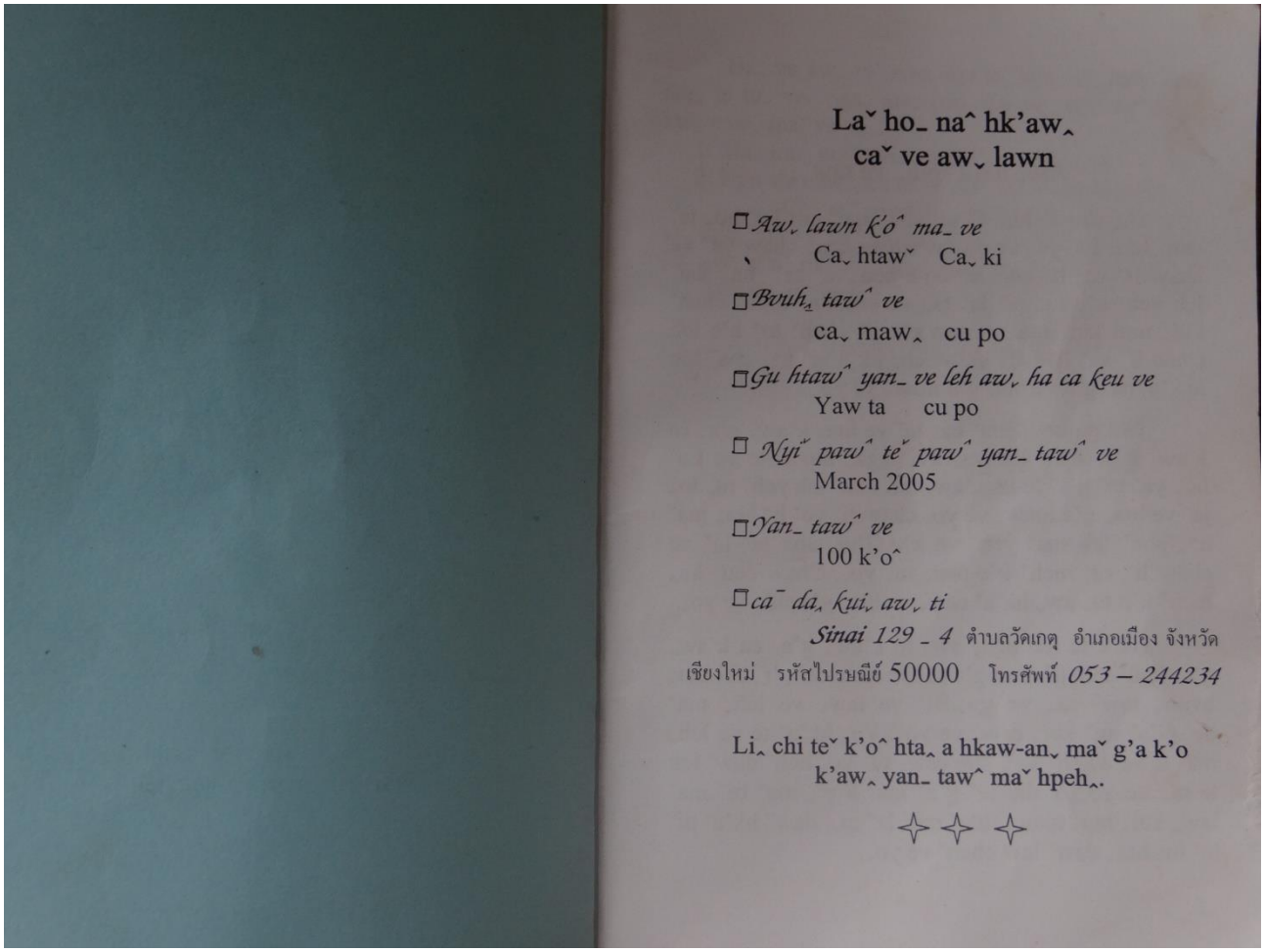

La˘ ho_ na^ hk'aw^
ca˘ ve aw˘ lawn

□ *Aw˘ lawn k'o^ ma_ ve*
Ca˘ htaw˘ Ca˘ ki

□ *Bvuh^ taw^ ve*
ca˘ maw^ cu po

□ *Gu htaw^ yan_ ve leh aw˘ ha ca keu ve*
Yaw ta cu po

□ *Nyi˘ paw^ te˘ paw^ yan_ taw^ ve*
March 2005

□ *Yan_ taw^ ve*
100 k'o^

□ *ca¯ da^ kui˘ aw˘ ti*
Sinai 129 _ 4 ตำบลวัดเกตุ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50000 โทรศัพท์ *053 – 244234*

Li^ chi te˘ k'o^ hta^ a hkaw-an˘ ma˘ g'a k'o k'aw^ yan_ taw^ ma˘ hpeh^.

✧ ✧ ✧

Aw˪ hkui¯ pui_ ve taw˅

A˪ sho-e˪ hta˅ G'ui˪ sha nga˪ hui La˅ ho_ te˅ ceu˪ hta˄ ha˄ ja˅ ve pa taw,chaw ceu˪ chaw ya˅ ve chaw li˅ va˅ li˅ hta˄ te˅ co-e peu˪ te˅ ca¯ ha˄ sha¯ leh yeh˅ k'e tu˪ pi˅ la˅ ta_ ve yo˪.Ya˄ hk'a˅ cheh˅ kui˪ mui kui˪ hta˄ pa taw,g'a ji^ cheh˅ to˅ k'e leh chaw li˅ va˅ li˅ hta˄ hk'a deh˄ hk'a bi˅ ha˄ sha¯ leh te k'e ma˅ g'a ve hta˄ g'a maw˪ ve yo˪.

Chi pa taw leun˅ ba˪ ta¯ ve hta˄ k'aw˄ g'a˄ ca k'aw˄ g'a˄ hen˅ leh ya˄ nyi nga˪ hui co-e ve La˅ ho_ ya˅ te˅ g'a˅ le le k'aw˄ ha˄ sha¯ leh yeh˅ tu˪ lo_ ja˅ ve hta˄ g'a maw˪ ve yo˪.chaw li˅ va˅ li˅ hta˄ ma˅ ha˄ sha¯ leh ma˅ yeh˅ ve k'o,G'ui˪ sha pi˅ la˅ ve chaw li˅ va˅ meh¯ k'e peu˪ tu˪ yo˪. Chaw ceu˪ ka˄ meh¯ k'e tu˪ aw˪ hk'a˅ caw˪ ve hta˄ g'a shi_ ve yo˪.

Hk'e te leh nga˪ aw˪ to k'aw˄ g'a˄ ca k'aw˄ g'a˄ hen˅ leh g'a˄ ca g'a ta_ ve hk'e ceh, li˄ chi hta˄ bvuh˄ taw^ ta_ ve yo˪.Bi˅ ve law˄ ve leh˪ ma˅ he^.G'a˅ nu˅ kui˪ caw˪ ve yo˪. Ya˄ hk'a˅ te ve leh˪ ma˅ te ve a keh¯ aw˪ bon caw˪ tu˪ yo˪ heh¯ daw˅ leh te ta_ ve yo˪.A shu te˅ g'a˅ ma˅ k'o^, ma˅ bi˅ ma˅ law˄ kui˪ hta˄ maw˪ hta˅ ma_ la˅ tu˪, daw˅ hk'a˅ pi˅ la˅ tu˪ hta˄ daw˅ law cheh˅ ve yo˪.

Ha˄ ve aw˪ vi¯ Aw˪ nyi te˅ hpa_ o˅, kan¯ chi hta˄ te tu˪ ve nga˪ aw˪ pon sha ve ma˅ he^.Ha_ kui˪ caw˪ ma˅ ve yo˪.

1. Shi_ kui˪ pui¯ kui˪ ma˅ bi˅ ma˅ law˄ ve.
2. Hpu shi caw˪ leh te ve ma˅ he^ ve pa taw yo˪.

Chi te˅ paw^ li˄ chi hta˄ te taw^ la g'a tu˪ nga˪ hui ve mi˅ ya˅ te˅ hpa_ ka˄ na heu^ na g'a leh aw˪ g'a˅ pi˅ la˅, daw˅ hk'a˅ pi˅ la˅ ve pa taw, aw˪ bon ui_ ja˅ ve yo˪.

La˅ ho_ hta˄ ha˄ ve

Li˄ chi hta˄ te pa_

สาขา ศาสนาและประเพณี

นายบุญส่ง สร้อยนาค

หมู่ที่ ๒๐ ตำบล ท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ประเทศไทยเราคนส่วนใหญ่ที่นับถือศาสนาพุทธ แต่ปัจจุบันยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องศาสนาและประเพณี ประเพณีที่เราต้องรู้ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม เช่น ประเพณีการทำบุญศพพิธีถวายสังฆทาน พิธีเลี้ยงบุญพระทั่วไป พิธีทอดผ้าป่า พิธีขึ้นบ้านใหม่ พิธียกช่อฟ้า พิธียกเสาเอก พิธีผูกพันสีมาพิธีแต่ละพิธี มีขั้นตอนการเตรียมความพร้อม หรือเตรียมของสำหรับพิธีต่างๆ

จุดเด่น คือ

- เป็นนำทานหรือสะพานบุญเชื่อมต่อระหว่างชาวบ้านกับวัด
- มีความรู้เรื่องศาสนพิธี และพิธีกรรมต่างๆ
- ต้องศึกษาทางธรรมมาก่อน เช่น เป็นตุ๊มาก่อน

ได้รับการถ่ายทอด มาจาก

- คนรุ่นก่อนที่เคยบวชเรียนด้วยกันมา
- ที่วัดและคนเฒ่าคนแก่ที่มีความรู้ในด้านนี้ เรื่องนี้
-ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าและสอบถามจากผู้รู้ โดยเฉพาะเรื่องที่เราไม่รู้ หรือเรื่องที่เราไม่เคย เช่น การบูชาพระอุปครุท

การประชาสัมพันธ์ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน

ลักษณะภูมิปัญญา ได้รับการถ่ายทอดจาก คนรุ่นหลัง

ความคิดและแรงจูงใจในการทำงาน

เคยบวชเรียนก่อน มีอายุพรรษาเยอะ ชาวบ้านเลือกให้เป็น มีความตั้งใจทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- การทำพิธีบางอย่างยังต้องหาจาก มัคทายก พระอุปครุฑ
- ปัจจุบันขาดผู้นำทางศาสนา หรือผู้รู้ด้านศาสนา อยากมีส่วนร่วมในด้านนี้

ข้อเสนอแนะ

- อยากให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ในด้านนี้บ้าง

สาขา ดนตรี วรรณกรรม (การฟ้อนเจิง)

พ่ออุ้ยหนานก๋อง ชัยชมพู

บ้านเลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๒๒ ตำบล ท่าก๊อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

การฟ้อนเจิง ฟ้อนดาบ เป็นศิลปะการแสดงที่นิยมกันมากและเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในเขตล้านนา มักจะจัดให้มีการแสดงฟ้อนเจิง ควบคู่ไปกับการฟ้อนที่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี เช่น ฟ้อนเล็บ ฟ้อนน้อยไชยา ฯลฯ ในเทศกาลที่สำคัญ ๆ ของจังหวัด ซึ่งบางครั้งก็ถึงกับมีการประกวดแข่งขันการฟ้อนเจิง ฟ้อนดาบเลยทีเดียว นอกจากนั้นบางครั้งหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน เช่นโรงแรมต่างๆก็มักจะจัดการแสดงฟ้อนดาบไว้รวมกับการแสดงอื่น ๆ ในงานต้อนรับแขกเมืองหรือนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนในงานขันโตกต่าง ๆ อยู่เสมอ

จุดเด่น คือ

- มีศิลปะการฟ้อนที่งดงาม โดดเด่น
- มีท่าทางการฟ้อนประกอบเข้ากับจังหวะ

ได้รับการถ่ายทอด มาจาก มีครู ชื่อ ใหม่ขันธ์ เป็นชาวสิบสองปันนา เป็นผู้ฝึกสอน ใช้เวลาในการเรียน ๗ วันซึ่งการเรียนนั้น มีการปะลองกันด้วย หากใครเป็นผู้ชนะ จะได้รับการถ่ายทอด ในการประลองจะมีการซกต่อยกันจริงๆ จนได้รับบาดเจ็บ ใช้การแสดงในงานสลากภัตร

การประชาสัมพันธ์ เคยเผยแพร่เฉพาะในชุมชน

ลักษณะภูมิปัญญา ได้รับการถ่ายทอดจาก แม่ครูใหม่ขันธ์

ผลงานที่ประทับใจ ได้รับรางวัลในการแสดงวัฒนธรรมไทยลื้อ ปี ๒๕๕๕ ที่ จังหวัดเชียงใหม่

ความคิดและแรงจูงใจในการทำงาน

- มีความภาคภูมิใจ และแรงจูงใจในสมัยก่อน คือ เป็นที่นิยมในการเรียนฟ้อนกัน ประกอบกับมีความชอบส่วนตัว เช่น มีการสักลายยันต์ด้วย

ปัญหาและอุปสรรค

- อายุเยอะ ไม่สามารถฟ้อนได้
- ไม่มีคนมาสืบทอด

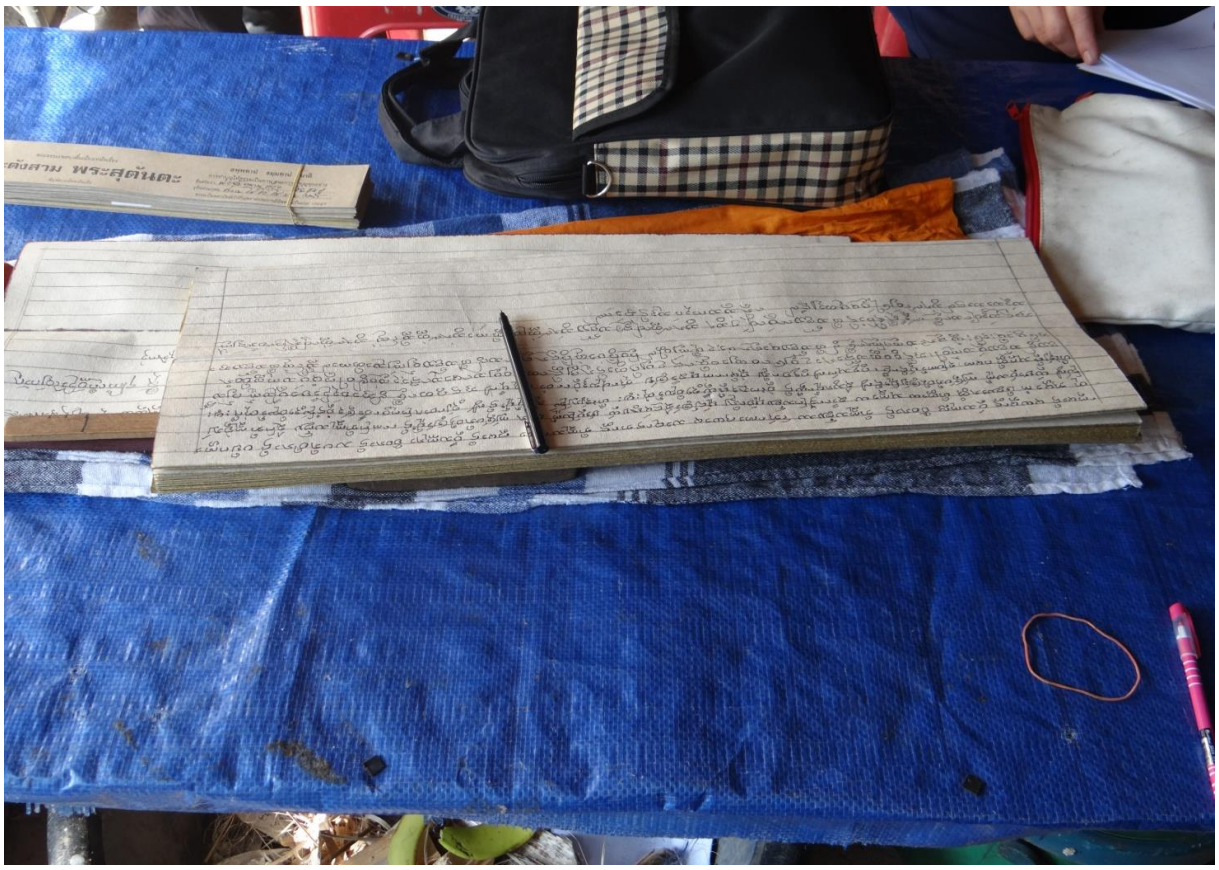
ข้อเสนอแนะ

- อยากให้คนรุ่นหลังมีความสนใจในเรื่องการฟ้อนเจิง ฟ้อนดาบ

รูปถ่ายการฟ้อนเจิง (ชื่อเจิง ล่ายงาม)

สาขาแพทย์แผนไทย (หมอเมือง)

ชื่อ-สกุล นายมอญ บุญของ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๘-๙๓๐๕๗๔๕
เกิดวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๙๕ อายุ ๗๑ ปี
บ้านเลขที่ ๒๑ ม. ๑ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

องค์ความรู้/การได้มาซึ่งความรู้

สมุนไพรอยู่รอบตัวของเรา หากรู้จักนำมาใช้ก็จะลดการใช้ยาจากโรงพยาบาล ความรู้ที่ได้มาเป็นการเรียนรู้จากพ่ออุ้ยของตนเอง ใช้การจดจำสูตรยารักษาเบื้องต้น เพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วย เป็นสมุนไพรที่มีอยู่ในหมู่บ้าน หาได้ง่าย มีทั้งสำหรับทาน และทานวด

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมุนไพรรักษาโรคฉี่บ่อย

สมุนไพรที่ใช้

- ตะไค้ร ๑ หัว
- หญ้าคา ๑ กำมือ

วิธีทำ ให้ต้ม สมุนไพรรวมกัน ประมาณ ๓๐ นาที /สูตรนี้สามารถต้มดื่มได้ ๒ ครั้ง

วิธีกิน กินจนกว่าอาการจะดีขึ้น

สมุนไพรแก้ไขอาการเจ็บตะโพกร้าวลงขา

- หญ้าฟากควาย ๑ ต้น
- รากมะเขือพวง ๑ ต้น
- หญ้าจิยี๊อบ ๑ ต้น
- เครือหนอแน่ (รางจืดเมือง) ๑ ต้น
- ข้าวจ้าว ๑ กำ

วิธีทำ ให้ต้ม สมุนไพรรวมกัน ประมาณ ๓๐ นาที /

วิธีกิน กินจนกว่าอาการจะดีขึ้น

สมุนไพรบำรุงกำลัง

- ฮ้อสะพายควาย
- พญาเสือโคร่ง

วิธีทำ ให้ต้ม รวมกัน ๑ กำมือ ประมาณ ๓๐ นาที /

วิธีกิน กินจนกว่าอาการจะดีขึ้น

*** หรือดองกับเหล้าขาวครึ่งเดือน ช่วยบำรุงกำลังได้**

สมุนไพรช่วยการนอนหลับ

- กล้วยน้ำว้าสุก ๑๐ ลูก ฝานเป็นแว่น
- น้ำผึ้ง ๑ ขวด

วิธีทำ ให้กล้วยน้ำว้าสุก มาดองกับน้ำผึ้ง ดองไว้ ๓ เดือน

วิธีกิน กินก่อนนอน ๒ ช้อน ช่วยบำรุงและช่วยการนอนหลับ

สมุนไพรช่วยแก้เจ็บเท้าขึ้นน่อง

- ขิงแก่ ๑ แง่ง
- ขมิ้น(น้อย) ๑ แง่ง

วิธีทำ นำสมุนไพรต้มรวมกัน นาน ๓๐ นาที

วิธีกิน กินจนกว่าอาการจะดีขึ้น

การถ่ายทอดองค์ความรู้

หากมีใครสนใจสอบถามก็จะบอกสูตรที่ทำได้ง่าย เพื่อให้เกิดการสืบทอดภูมิปัญญาพื้นบ้าน การรักษาโรคด้วยสมุนไพรให้คงอยู่

สาขาอุตสาหกรรมและหัตกรรม (การทำบอกไฟ)

ชื่อ-สกุล นายบุญมาก อุยี่ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๖-๑๙๖๐๔๒๑
บ้านเลขที่ ๑๑๒ ม. ๑ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทำบอกไฟ ทำไว้ใช้ในเทศกาลบุญบั้งไฟของชุมชนหรือท้องถิ่น

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การประดิษฐ์บอกไฟเพื่อการแข่งขัน และขายในเทศกาลปีใหม่ ราคาขาย ๕๐๐ บาท ต่อ ๑ กรบอก

ส่วนประกอบของบอกไฟ มีดังนี้

๑) ถ่านไม้สัก หรือไม้จามจุรี
๒) ดินประสิว

วิธีทำบอกไฟ ๑ กระบอก มีดังนี้

๑) นำถ่านไม้สักมาตำให้ละเอียด
๒) นำดินประสิว ๓๐๐ กรัมมาตำให้ละเอียด
๓) เตรียมสายนวล ความยาว ๓๐ -๕๐ เซนติเมตร
๔) เตรียมท่อ PVC ขนาด ๒ นิ้ว ความยาว ๓๐ -๕๐ เซนติเมตร
๕) ใช้ไม้หอมทำหางบอกไฟ ใช้ลวดมัดติดกับตัวบอกไฟ
๖) อัดส่วนผสมเข้าไปในบอกไฟ ใช้ดินเหนียวปิดหัว และปิดด้วยปูนซีเมนต์
๗) ชั่งให้ได้น้ำหนัก ๑ – ๑.๕ กิโลกรัม

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เคยเผยแพร่เฉพาะคนในชุมชน ในพื้นที่เดียวกัน จำนวน ๑๐ ราย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดจาก ผู้สูงอายุในชุมชน
แบบเดิม คือ คือการใช้ไม้ไผ่ มาทำบอกไฟ ใช้กระดาษสาทำสายนาน
ได้พัฒนาต่อยอดคือ ใช้ท่อPVC มาทำบอกไฟ แทนไม้ไผ่ ใช้สายนวนสำเร็จรูป

สาขาอุตสาหกรรมและหัตกรรม (การทอตุง)

ชื่อ-สกุล นางอัมพร อุยี่ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๘-๙๓๐๕๗๔๕
เกิดวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๙๕ อายุ ๗๑ ปี
บ้านเลขที่ ๙๔ ม. ๒๗ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

องค์ความรู้/การได้มาซึ่งความรู้

มีความรู้พื้นฐานมาจากการทอผ้าพื้นเมือง สมัยก่อนคนนิยมใส่ผ้าทอและผลิตเสื้อผ้าไว้สวมใส่ด้วยตนเอง หลังจากนั้นได้ไปเรียนการทอตุงจากลุงคำมี ใช้เวลาเรียนประมาณ ๑ สัปดาห์ หลังจากนั้นมาฝึกด้วยตนเองจนชำนาญ การทอตุงเป็นแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะตุงใยหายากแล้ว เน้นฝีมือที่ประณีตสวยงาม

รายละเอียดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปัจจุบันการทอตุงมี ๒ แบบ

๑) ตุงใหญ่ มีขนาด ๓ ห้อง /๕ ห้อง /๗ ห้อง และ ๙ ห้อง
ลักษณะรูปบนตุงเป็นช้าง หรือ ตั้งพิมพ์ตามคำสั่งซื้อของลูกค้า
ระยะเวลาในการทอตุง ๑ ตัว มีดังนี้

ตุงใหญ่ มีขนาด ๓ ห้อง ใช้เวลาทอ ๓๐ นาที ต่อ ตุง ๑ ตัว ราคาขาย ๔๐ บาท
ตุงใหญ่ มีขนาด ๕ ห้อง ใช้เวลาทอ ๑ ชั่วโมง ต่อ ตุง ๑ ตัว ราคาขาย ๕๕ บาท
ตุงใหญ่ มีขนาด ๗ ห้อง ใช้เวลาทอ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที ต่อ ตุง ๑ ตัว ราคาขาย ๖๕ บาท
ตุงใหญ่ มีขนาด ๙ ห้อง ใช้เวลาทอ ๒ ชั่วโมง ต่อ ตุง ๑ ตัว ราคาขาย ๘๕ บาท

๑) ตุงเล็ก หรือ ตุงจิ๋ว

ตุงจิ๋วเป็นตุงขนาดเล็ก ทอได้ ๙ -๑๐ ตัวต่อวัน ราคาขาย ๒๐ บาท

วัสดุอุปกรณ์ในการทอตุงประกอบด้วย

๑) ไม้คั้นตุง

ตุงใหญ่ มีขนาด ๓ ห้อง ใช้ ๗ อัน
ตุงใหญ่ มีขนาด ๕ ห้อง ใช้ ๙ อัน
ตุงใหญ่ มีขนาด ๗ ห้อง ใช้ ๑๑ อัน
ตุงใหญ่ มีขนาด ๙ ห้อง ใช้ ๑๓ อัน

๒) ลูกย้อ ใช้ ห้องละ ๒ อัน

๓) เดือยหิน

๔) ต้าง มันสำปะหลัง

๕) ไม้หัวตุง ขึ้นอยู่กับขนาดของตุง (สมัยก่อนผู้ชายทำได้แต่สมัยนี้ไม่มีคนทำต้องซื้อสำเร็จรูป)

๖) กระสวย ใช้สามอันสำหรับทอตุง

๗) ไม้หลาบ ใช้สำหรับขึ้นลาย

๘) เครื่องทอตุง ประกอบด้วย กี่ จะฟิด ฟืม ไม้ย้ำ

๙) ล้อปั่นฝ้าย

๑๐) กวงปั่นฝ้าย

๑๑) ฮู๊ป ปั่นด้าย

วิธีการถ่ายทอดความรู้

ปัจจุบันได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับ ผู้ที่สนใจ ได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่ม ทอตุง บ้านดอนแก้ว มีสมาชิกทั้งหมด ๑๕ คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทอตุง

ทอตุงสร้างรายได้ เป็นอาชีพ ทำแล้วสบายใจ ไม่เกิดความเครียด

สาขาการแพทย์แผนไทย (สมุนไพร /ลูกประคบสมุนไพร)

ชื่อ-สกุล นางแดง อวดร่าง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๗-๕๗๙๐๐๗๔
บ้านเลขที่ ๒ ม. ๒ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมุนไพรพื้นบ้านมีในท้องถิ่น เช่น ขมิ้นชัน ปูเลย หญ้าเอ็นยืด ใบเตย ใบมะขาม ใสส้มป่อย ผิวมะกรูด ใบยอ ใบพลับพลึง หญ้าตีนตุ๊กแก หญ้าขัดมอญ ตะไคร้ สรรพคุณ บรรเทาและรักษาอาการปวดเข่า ปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ สามารถทำไว้ใช้ด้วยตนเองได้

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมุนไพรแก้ไอ

ส่วนผสมและวิธีทำ

๑) มะกรูด ๑ กิโลกรัม
๒) น้ำอ้อยป่น ๑ กิโลกรัม
๓) นำส่วนผสมใส่ในภาชนะที่เตรียมไว้ ไม่ต้องใส่น้ำ
ดองไว้ ๑ เดือน โดย ๑๕ วันให้พลิกจากบนลงล่าง ดองไว้อย่างน้อยเกิน ๑ เดือน

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

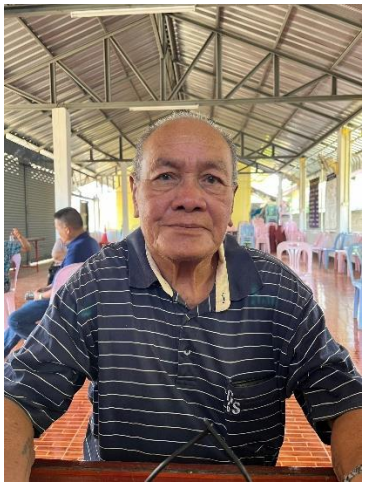
เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดจาก ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานในพื้นที่
แบบเดิม คือ นำสมุนไพรที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาทำลูกประคบ
ได้พัฒนาต่อยอดคือ นำสมุนไพรใบยอ หญ้าตีนตุ๊กแก หญ้าขัดมอญ เพิ่มในสมุนไพรลูกประคบ ทำให้มีสรรพคุณในการบรรเทาอาการปวดบวม ลดอาการอักเสบของข้อกระดูกได้ดีขึ้น

สรรพคุณ ของสมุนไพร

ใบยอ บรรเทาอาการปวดบวมจากโรคเก๊า ใช้ใบยอ ประมาณ ๘ -๑๐ ใบ ผิงไฟให้อุ่นๆ นำมาประคบ บริเวณที่ปวด ใช้เวลา ๒ สัปดาห์ทำติดต่อทุกวันทำให้บรรเทาอาการดีขึ้น
หญ้าตีนตุ๊กแก แก้การอักเสพของข้อ **หญ้าขัดมอญ** บรรเทาอาการปวดบวม

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (บันใดไม้ไผ่)

ชื่อ-สกุล นายจันทร์ ดวงเทพ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๙-๒๖๔๖๐๒๙
บ้านเลขที่ ๕ ม. ๒ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

บันไดไม้ไผ่ทำมาจากไม้ไผ่(ไม้ฮวก) ทำเป็นที่จับ และ ขั้นบันใดทำจากไม้ไผ่(ไม้บงกาย) มีความยาวสูงสุด ๑๒ ขั้น มีความมั่นคงแข็งแรง เป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำบันไดไม้ไผ่ มีขั้นตอนดังนี้

๑) ตัดไม้ไผให้มีความยาวพอประมาณ และหาไม้ไผ่ที่แก่ และมีลำไผ่ตรง จำนวน ๒ อัน
๒) ใช้สว่านเจาะรูทำเพื่อทำขั้นบันได จำนวน ๑๒ ขั้น
๓) ตัดไม้ไผ่ขนาดเล็กเพื่อทำขั้นบันได และใช้ตะปูตอกตอกยึดให้เกิดความมั่นคงแข็งแรง
๔) ใช้แม่แรงในการบีบอัดขั้นบันไดให้เข้ากับที่จับทั้ง สองข้าง และใช้ตะปูตอกอีกครั้ง

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ทดลองทำด้วยตนเอง และใช้ประสบการณ์ทำงานในการพัฒนาชิ้นงาน

สาขาอุตสาหกรรมและหัตกรรม (สานงอบจากใบตาล)

ชื่อ-สกุล นางตาล ใจเปี้ย หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๗-๓๐๕๖๑๑๓
บ้านเลขที่ ๕๖ ม. ๒ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การสานงอบ โดยโครงสร้างข้างในทำมาจากไม้ไผ่ และนำใบตาลมาครอบด้านบน สวมใส่เวลาออกกลางแดด บังแดดได้ดี เย็นกว่าสวมหมวกผ้า และป้องกันฝนได้ดี

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑) นำไม้ไผ่มาทำโครง โดยการขึ้นรูปจากแบบที่สร้างไว้
๒) ทำการสานจนได้โครงของงอบ
๓) นำใบตาลมาคลุมด้านบนของโครงสร้างงอบ
๔) เย็บด้วยเชือกฟางแข็ง

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มีคนภายนอกมาดูงานแล้ว ๑ ครั้ง/จำนวน ๓๐ คน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดจาก จังหวัดเชียงใหม่ และ ฝึกอบรมที่ชุมชนอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
แบบเดิม คือ คลุมงอบด้วยใบตาล
ได้พัฒนาต่อยอดคือ คลุมงอบด้วยถุงกาแฟ

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (การสร้างบ้าน)

ชื่อ-สกุล นายผัด จักรคำ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒-๑๘๓๕๕๐๖
บ้านเลขที่ ๓๔ ม. ๒๑ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีประสบการณ์การในการสร้างบ้านตั้งแต่ปี ๒๕๑๙ จนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลา ๔๗ ปี มีประสบการณ์สร้างบ้านไม่น้อยกว่า ๑๐๐ หลัง

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การสร้างบ้าน รับทำ ๒ อย่าง ได้แก่

๑) บ้านปูน
๒) บ้านไม้

งบประมาณ เริ่มต้นที่ ๗๕๐,๐๐๐ บาท ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท และ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

๑) งบประมาณ ๗๕๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาในการก่อสร้าง ๓ เดือน
๒) งบประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ระยะเวลาในการก่อสร้าง ๔ เดือน
๓) งบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป ระยะเวลาในการก่อสร้าง ๖ เดือน

ขั้นตอนการก่อสร้างบ้าน ๑ หลังมีดังนี้

๑) วางแผนการก่อสร้างโครงสร้าง ต้องใช้คนงาน ๒๐ – ๓๐ คนขึ้นไป ใช้วิธีการหมุนเวียนช่างก่อสร้าง
๒) ทำต่อ ตกแต่ง พื้นที่ การก่อสร้าง
๓) เคลียร์พื้นที่ เก็บงานเพื่อส่งพื้นที่ให้ลูกค้า

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

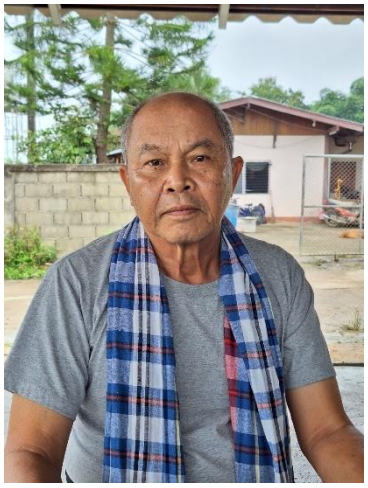
- เผยแพร่ความรู้ให้คนในชุมชน และ ลูกชาย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ได้เรียนรู้การทำงานจากบริษัทบุญรอด หลังจากนั้นมาฝึกและพัฒนาตนเอง และรับเหมาด้วยตนเอง
*สิ่งที่ได้จากการทำการรับเหมาก่อสร้าง ทำให้ครอบครัวมีรายได้ สร้างตัวได้ มีอยู่มีกิน

สาขาเกษตรกรรม (การเลี้ยงปูนา)

ชื่อ-สกุล นายวิเวก ไชยศรี หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๔๘๗๖๒๐๔
บ้านเลขที่ ๑๐๒ ม. ๒๑ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีประสบการณ์การทำงานร่วมกับไร่บุญรอด ๔๐ ปี หลังจากเกษียรแล้วได้ออกมาทดลอง เลี้ยงปูนา โดยไปศึกษาในยูทูป แหล่งจริงที่มีการเลี้ยงปูนา ปูนาเป็นอาหารของคนในพื้นที่ ทั้งทำน้ำปู ทำเป็นอาหาร ตอนเฉพาะช่วงหน้าแล้งปูนามักจะมีราคาสูง กิโลกรัม ๔๐ -๔๕ บาท

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การลี้ยงปูนาในบ่อดิน

๑) เตรียมบ่อดินกลางนา นำกระเบื้องลงไป ๓๐ เซนติเมตร นำมาล้อมบริเวณที่เลี้ยงปูนา
๒) เตรียมพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ จากในพื้นที่ และต่างพื้นที่ ทั้งจาก จากจังหวัดพิจิตร สุโขทัย และอำเภอเชียงของ
๓) ตัดหญ้าบริเวณที่เลี้ยง และให้อาหารปลาดุก ในช่วงเย็น วันละ ๑ ครั้ง

*ข้อดีของการเลี้ยงบ่อดิน ไม่ส่งกลิ่นเหม็น ไม่ต้องล้างบ่อ เพราะเป็นการเลี้ยงแบบธรรมชาติ

วัตถุประสงค์ของการเลี้ยงปูนา

๑) เลี้ยงไว้ขาย
๒) เลี้ยงเอาไว้กินเอง
๓) เป็นแหล่งอาหารของชุมชน

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นความรู้ที่ไปศึกษาดูงานจากแหล่งจริง และนำมาทดลองเลี้ยงด้วยตนเอง ศึกษาข้อมูลก่อนลงมือทำ

สาขาอุตสาหกรรมและหัตกรรม (จักสาน)

ชื่อ-สกุล นายหมื่น ยานะขัติ
บ้านเลขที่ ๑๑ ม. ๒๖ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

งานจักสาน เป็นงานฝีมือ และใช้ในท้องถิ่น วัตถุดิบมีอยู่ในสวนของตัวเอง ไม้ไผ่(ไม้ข้าวหลาม) เป็นวัสดุธรรมชาติที่มีความเหนียวและใช้งานได้นาน สานได้ทั้ง กระโด้ง เข่ง พัด ไหนึ่งข้าว หวดข้าว

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

งานจักสานกระโด้งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ไม้ไผ่ที่นำมาสานต้องมีความเหนียว เช่นไม้ไผ่ข้าวหลาม ไม้ไผ่จีนตุ้ง ไม้ไผ่ป่า
๒) ตากตอกให้แห้ง
๓) ลายที่นิยมสานเป็นลายอกม้า

งานสานที่ทำในปัจจุบันนี้ได้แก่

๑) ฝักมีด ทำได้ ๕ อันต่อ ๑ วัน ทำจากฟางแข็ง ที่รัดของ ราคา ๒๐ บาทต่ออัน
๒) ฝาปิดข้าว สานด้วยลาย ๒ ทำได้ ๓ อันต่อ ๑ วัน ราคา ๔๐บาทต่ออัน
๓) ไหนึ่งข้าว ทำได้ ๑ อันต่อ ๑ วัน ราคา ๒๐๐ บาทต่ออัน

ประโยชน์ของเครื่องจักสาน

๑) ใช้ในครัวเรือน
๒) ไม่เป็นภัยต่อธรรมชาติ
๓) นำไปจำหน่ายสร้างรายได้
๔) นำไปทำก๋วยสลาก หรือสังฆทานได้
๕) เป็นการเผยแพร่ความรู้ให้ผู้อื่นได้นำไปใช้ ได้ของใช้ที่ดีมีคุณภาพ

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เผยแพร่ความรู้ให้คนในชุมชน /โรงเรียนผู้สูงอายุ

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ได้เรียนรู้การจากผู้สูงอายุ เห็นคนอื่นทำแล้วทำตาม แล้วออกแบบด้วยตนเอง ไม่มีแบบ ทำตามความถนัด

สาขาศิลปะ (ฟ้อนรำ)

ชื่อ-สกุล นางนงค์เยาว์ สุยะวงค์ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๘-๔๐๑๙๐๙๑
บ้านเลขที่ ๔๕ ม. ๒๖ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การฟ้อน เป็นการแสดงออกทางวัฒนธรรม มีท่ารำที่อ่อนช้อนสวยงาม ท่ารำเป็นการแสดงประกอบด้วย ท่าบิดบัวบาน เมฆลาล่อแก้ว พระพรมสี่หน้า งามแสงเดือน และนำท่าต่างๆมาประยุกต์ใช้ท่ารำร่วมกัน

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

<u>การแสดงการฟ้อนรำ</u>

๑) เพลงที่ใช้ฟ้อน ได้แก่ เพลง แอ่วเชียงราย เสน่ห์เชียงราย
๒) ทีมฟ้อนรำ จำนวน ๒๔ คน เป็นคนในหมู่ที่ ๒๖
๓) ทำการแสดงภายในอำเภอแม่สรวย
๔) ชุดการแสดงเป็นชุดล้านนาประยุกต์

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เผยแพร่ความรู้ให้คนในชุมชน /โรงเรียนผู้สูงอายุ
- มีการนำไปใช้ในพื้นที่เดียวกัน ๒๓ ราย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจาก แม่ครูแม่สรวย

สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน (กองทุนออมทรัพย์บ้านใหม่สุขสรรค์)

ชื่อ-สกุล นายอภิชาต แสงคำ ตำแหน่ง กรรมการกองทุนออมทรัพย์บ้านใหม่สุขสรรค์
หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๓-๕๖๖๔๑๐๖
บ้านเลขที่ ๑๓๒ ม. ๒๖ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

กองทุนกองทุนออมทรัพย์บ้านใหม่สุขสรรค์ หมู่ที่ ๒๖ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๑ มีสมาชิก ๒๒๕ คน มีเงินบริหารจัดการกองทุน ๗,๐๐๐,๐๐๐๐ บาท

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การบริหารกองทุนกองทุนออมทรัพย์บ้านใหม่สุขสรรค์ บริหารจัดการออกเป็น ๓ บัญชี ดังนี้

๑) บัญชี ๑ กองทุนเงินล้าน มีทุนสะสม จำนวน ๒,๔๐๐,๐๐๐ บาท
๒) บัญชี ๒ เงินออมสัจจะออมทรัพย์ มีทุนสะสม จำนวน ๒,๒๐๐,๐๐๐ บาท
๓) บัญชี ๓ เงินต่อยอด กู้โดยตรงกับ ธกส. มีทุนสะสม จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และใช้เงินอุดหนุนประชารัฐ จำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ในการลงทุนอสังหาริมทรัพย์ จัดทำที่พักให้เช่า

เพื่อบริการสมาชิก ประชาชะนีปัญหาที่อยู่อาศัย ห้องละ ๑,๐๐๐ บาทต่อเดือน

รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน(กลุ่มออมทรัพย์)บ้านใหม่สุขสรรค์ หมู่ที่ ๒๖ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

๑) นายสีลีขันธุ์ รอดอ้อย ตำแหน่ง ประธานกองทุน
๒) นายนนทพัทธ์ ยานะสุทธิ์ ตำแหน่ง รองประธานกองทุน
๓) นายรสวัฒน์ จันทร์สม ตำแหน่ง เลขานุการ
๔) นางดาว ยานะขัติ ตำแหน่ง เหรัญญิก
๕) นางรัติกาล บุญแก้ว ตำแหน่ง กรรมการ
๖) นางวันดี สะอาด ตำแหน่ง กรรมการ
๗) นางสุภาพ จิตแหลม ตำแหน่ง กรรมการ
๘) นายคณิน ปัญโญสุข ตำแหน่ง กรรมการ
๙) นายอภิชาติ แสงขำ ตำแหน่ง กรรมการ

แผนที่จะดำเนินการในอนาตค

๑) โครงการปรับปรุงห้องเช่า
๒) โครงการน้ำดื่มสะอาด
๓) โครงการพลังงานเชื้อเพลิงในชุมชน

การบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ

๑) มีกรอบบริหารงานที่ดี
๒) สมาชิกให้การยอมรับ
๓) ได้ผลประกอบการที่ดี

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑) สมาชิกได้มีกองทุนในการประกอบอาชีพ
๒) เป็นเงินทุนหมุนเวียน
๓) สร้างรายได้สมาชิกในกองทุน

สาขาแพทย์แผนไทย(นวดแผนไทย)

ชื่อ-สกุล นางบัวศรี สุนันตา หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๐-๑๕๑๗๕๘๓
บ้านเลขที่ ๘๖ ม. ๒๗ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การนวดแผนไทย เป็นวิชาที่ต้องไปเรียน และมีการสอบจึงจะนำมาประกอบอาชีพได้ วัดโพธิ์กรุงเทพ เป็นสถานที่
ให้ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย หลักสูตรนี้ต้องเรียน ๑ เดือน และทำการสอบกับครูบาอาจารย์ จึงจะสำเร็จหลักสูตร

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

<u>การนวดแผนไทยมีอยู่ ๔ แบบ ดังนี้</u>

๑) นวดทั้งตัว
๒) นวดฝ่าเท้า
๓) นวดเส้น
๔) นวดสปา

อัตราค่าบริการ

๑) ผู้สูงอายุ ขอค่าครูเพียง ๓๙ บาท
๒) นวดทั้งตัว ใช้มือนวด ใช้เวลา ๒ ชั่วโมง อัตราค่าบริการ ๒๐๐ บาท/คน
๓) นวดฝ่าเท้า ใช้ไม้นวด(สามง่าม) ใช้เวลา ๑ ชั่วโมง อัตราค่าบริการ ๒๐๐บาท/คน
๔) นวดเส้น ใช้เวลานวด ๓๐ นาที ถึง ๑ ชั่วโมง นวดไม่เกิน ๓ ครั้ง
อัตราค่าบริการ ๒๐๐บาท/คน
๕) นวดสปา ใช้เวลานวด ๑ – ๒ ชั่วโมง อัตราค่าบริการ ๔๐๐ – ๕๐๐ บาท/คน

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังเคยเผยแพร่ความรู้/ใช้เฉพาะบุคคล

ประโยชน์ของการนวดแผนไทย

๑) เป็นการช่วยเหลือคนเบื้องต้น
๒) เป็นการรักษาแบบโบราณ หากอาการไม่ดีขึ้น ต้องแนะนำไปหาหมอที่โรงพยาบาล

สาขาศิลปกรรม (ดนตรีพื้นเมือง)

ชื่อ-สกุล นายอ้าย วงค์ปิน หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑-๗๖๕๑๘๗๑
บ้านเลขที่ ๙๒ ม. ๒๗ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การเล่นดนตรีพื้นเมืองมักจะเล่นตามงานวัด วงดนตรีพื้นบ้าน ๑ วง ประกอบด้วยเครื่องดนตรี ดังนี้

๑) ปี่
๒) ขลุ่ย
๓) ซึง
๔) แน

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การเล่นดนตรีพื้นเมือง นิยมเล่นในงานบุญ ใช้ประกอบกับการซอล้านนา หรือบรรเลงเป็นบทเพลง ๑ งาน คิดราคา ๒,๐๐๐ บาท

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เผยแพร่ความรู้/ให้กับลูกศิษย์ในชุมชน และอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากผู้สูงอายุในหมู่บ้าน

วัตถุดิบในการผลิตภัณฑ์

๑) ขลุ่ย ทำจากไม้รวก มีวัตถุดิบในชุมชน
๒) ซึง ทำจากไม้สัก มีวัตถุดิบในชุมชน
๓) ลิ้นปี่ ใช้เหรียญ ๕๐ สตางค์ทำ

สาขาอุตสาหกรรมและหัตกรรม (บายศรี)

ชื่อ-สกุล นางสาวเจนจิรา จันทร์แก้ว
บ้านเลขที่ ๑๐๖ ม. ๒๗ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทำบายศรีและทำพวงหรีด

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑) บายศรี ใช้ใบตอง ดอกรัก ดอกมะลิ ดอกดาวเรือง ด้าย เข็ม ลวดเย็บกระดาษ
ขั้นตอนในการทำ
นำใบตองมาพันเป็นชั้นๆ แล้วนำมาวางในขันหรือพาน ประดับด้วยดอกไม้ ใช้อุบะมาประกอบด้วย ใช้ในพิธีแต่งงาน
เรียกขวัญนาคและเรียกขวัญทั่วไป เช่น ไม่สบาย จำหน่ายในชุมชนและรับทำจากบุคคลทั่วไป ราคา ๕๐๐ – ๑,๕๐๐ บาท (บางทีก็ทำให้ฟรี)

๒) การทำพวงหรีด ทำส่งในชุมชน หรือทำเพื่อช่วยเหลือคนในชุมชน โดยใช้วัสดุในหมู่บ้าน เช่น ต้นกล้วย ใบหมาก ต้นตาลดิบ ดอกไม้ ก้อนโอเอซิส

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังเผยแพร่เฉพาะในชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากบรรพบุรุษ และอบรมที่เทศบาลเวียงสรวย

สาขาแพทย์แผนไทย (หมอเมือง)

ชื่อ-สกุล นายบุญ โพธิยะ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๔-๙๔๔๑๙๗๖
บ้านเลขที่ ๘๒ ม. ๒๗ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การรักษาโรคต่างๆด้วยการเป่าคาถา ตามชนิดอาการที่คนไข้เป็น

๑) เด็ก ส่วนใหญ่จะป่วยปากเป็นแผล
๒) ผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่จะหน้ามืดเป็นลม ใช้การเป่าคาถาที่ศีรษะพร้อมด้วยการรดน้ำมนต์ และดื่มน้ำมนต์

การเป่ารักษาการเจ็บป่วยภายนอก ปวดแขน มวนท้อง ก้างปลาติดคอ คางบวม เป่ารักษาให้หายได้

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

คนไข้รับการรักษาด้วยการเป่า บริเวณที่มีอาการอย่างน้อย ๑ ครั้งต่อวัน รักษาติดต่อกันประมาณ ๔ - ๕ วัน จะหายจากอาการที่เป็น หากเป่าคาถามากกว่า ๑ ครั้งต่อวัน ก็จะหายเร็วขึ้น

การรักษามีดบาด ใช้ด้านที่มีคมกดเบาๆบริเวณที่มีอาการ

การรักษาเป็นลมหมดสติ ใช้การเป่าคาถาและให้กินน้ำมนต์

การรักษาคางบวม รักษาด้วยการเป่าและใช้มีดกด สลับด้วยการเป่าคาถา

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เผยแพร่ความรู้เฉพาะในชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากบิดาซึ่งเคยบวชเรียนมาก่อน

*หากต้องการรักษา ให้นำกรวยดอกไม้ ๘ ดอก เทียน ๑๒ เล่ม เงินตามกำลังศรัทธา

สาขาอุตสาหกรรมและหัตกรรม (การทอตุง)

ชื่อ-สกุล นางอุบลรัตน์ บัวการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๘-๐๐๙๐๗๒๓
บ้านเลขที่ ๖๓ ม. ๒๗ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทอตุง ก่อให้เกิดรายได้ บำรุงจิตใจ ตุงบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของแหล่งผลิต ถ่ายทอดองค์ความรู้โดยผู้รู้ในหมู่บ้าน
ตุงลายช้างจึงนิยมนำมาทอกันในกลุ่มท่อตุงของหมู่บ้าน

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

<u>อุปกรณ์การทอตุงเล็ก(ตุงจิ๋ว)</u>

๑) ไม้ขั้นตุง ใช้ ๑๕ ไม้
๒) ไม้หัวตุง
๓) ก้านมันสำปะหลัง(ต้าง)
๔) ด้าย
๕) ไม้ต่ำ
๖) ไม้หัว
๗) ดอกย้อ
๘) เฟื้อมทอ
๙) กี่

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เผยแพร่ความรู้ให้คนในชุมชน /สอนเป็นวิทยาทาน จำนวน ๔ คน

๑) นางบัวศรี สุนันตา
๒) นางนิตยา อุดสม
๓) นางนวล อุดสม
๔) นางปุ้ย ดวงเทพ

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากกลุ่มทอตุงพี่น้องไทลื้อ เรียนรู้จาก นางเนียม ปัญญาดี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทอตุง

๑) บำรุงจิตใจ การทอตุงทำให้เกิดสมาธิ จิตจดจ่อกับการทอตุง
๒) มีรายได้ ๑ วัน ทำได้ ๓ ตัว ตัวละ ๖๐ บาท

สาขาแพทย์แผนไทย (หมอเมือง)

ชื่อ-สกุล นางบุญปั๋น ปัญญาดี
บ้านเลขที่ ๑๘ ม. ๒๗ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การรักษาโรคด้วยการเป่า ขาเดาะ แข้งเดาะ ห้ามเลือด

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การเป่าเป็นการท่องจำ ใช้คาถาสะเดาะ ในการห้ามเลือด แข้งหัก ขาหัก ใช้เวลารักษา ๑๕ วัน เป่าคาถาในตอนเช้าของวัน จนกว่าอาการจะดีขึ้น หากต้องการมารักษาให้นำสรวยดอกมา ๑ สรวย หากหายป่วยแล้วจึงมาดำหัวทีหลัง

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เผยแพร่ความรู้เฉพาะในชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากปู่ และ บิดา

คาถาป้องกันตัว (ใช้สำหรับเดินทางออกจากบ้านเรือน)

อมพุทธัง รัตนัง แสนพระบังแวดล้อม
แสนก้อมอ้อม ธรณี ส่วนตัวแห่งฆ่า
เท้าทั้งสี่ มะศักศรี ส่วนตัวข้าแต้เน้อ
อมสังหะ (ในการท่องคาถาต้องนึกถึง คุณแม่พ่อ พระธรณีเจ้าที่)

สาขาอุตสาหกรรมและหัตกรรม (การถนอมอาหาร)

ชื่อ-สกุล นางเปรมกมล สมใจ
บ้านเลขที่ ๒๐ ม. ๒๗ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
ศาสนา พุทธ สัญชาติ ไทย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำน้ำพริกตาแดง และการทำผักดองปรุงรส

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำน้ำพริกตาแดง ทำมา ๒๐ ปี ขายกิโลละ ๓๐๐ บาท

วิธีการทำ

สูตรดั้งเดิม ใช้วิธีตำมือแบบภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑) พริกแห้ง
๒) ปลาร้าแห้ง รวมกับปลาร้าน้ำ
๓) กระเทียม
๔) หอมแดง
๕) ถั่วเน่าแผ่น
๖) กะปิ

การทำผักกาดดอง (ดองแบบยำ ดองไว้ ๑ คืน) มีสูตรดังนี้

๑) ผักกาด
๒) เกลือ
๓) ข้าวเหนียว

เครื่องปรุงรส มะเขือเปราะ ข่า ขิง ปลาร้าแห้ง กะปิ พริกป่น

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่ได้เผยแพร่ /ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากบรรพบุรุษ

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (จักสาน)

นายสิงห์แก้ว ปิงยศ
บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๘ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
โทร ๐๘๔-๓๗๐๐๐๕๙

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- จักสาน ไม้กวดทางมะพร้าว ตะกร้า

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- วัตถุดิบที่ใช้ ไม้ไผ่ ไม้บง ไม้ซาง ก้านมะพร้าว
- เรียนรู้และพัฒนาฝีมือโดยการฝึกฝนทำเองบ่อยๆ
- ทำไว้ใช้งานเอง จำหน่ายในหมู่บ้าน และมีคนต่างหมู่บ้านมาสั่งทำ

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล
- สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้ที่มีความสนใจในการทำไม้กวาด

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ภูมิปัญญาเดิมจากการศึกษาเอง และพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ

สาขาเกษตรกรรม (ชา)

นายอดิศักดิ์ ธนะโรจน์รุ่งเรือง
หมู่ที่ ๘ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
โทร ๐๘๑-๑๒๗๗๐๓๓

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ชาออร์แกนิก ปลอดสารพิษ ๑๐๐%

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การปลูกชา แปรรูปชา มีโรงคั่วชา เป็นวิสาหกิจชุมชน ซึ่งได้รับการสนับสนุนเตาอบจากเกษตรอำเภอโดยจะปลูกชาออร์แกนิก ปลอดสารพิษ ๑๐๐ % และรับซื้อชาในพื้นที่หมู่บ้าน เพื่อนำมาแปรรูปเป็นชาแห้งและนำไปจำหน่ายที่ตำบลวาวี การคั่วชาจะใช้แก๊สเป็นเชื้อเพลิงสำหรับคั่วชา การใช้แก๊สจะทำให้คั่วชาดีกว่า การใช้ถ่านหรือฟืน

ค่าจ้างเก็บชา กิโลกรัมละ ๖ บาท ราคาซื้อขายชาสด กิโลกรัมละ ๑๓ บาท และราคาชาแปรรูปหรือชาแห้งก็มีหลายราคาแล้วแต่เกรด โดยราคาตั้งแต่กิโลกรัมละ ๘๐ บาท ไปจนถึง กิโลกรัมละ ๒,๐๐๐ บาท

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เผยแพร่ในตำบล อำเภอ มีการใช้และบอกต่อผลิตภัณฑ์จนเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ได้เรียนรู้วิธีการทำมาจาก บิดา มารดา ปู่ และนำความรูมาพัฒนาต่อยอดด้วยตนเอง

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ปักผ้า)

นางสาวอ้อย สุดวิริยะ
บ้านเลขที่ ๑๔๘ หมู่ที่ ๘ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
โทร ๐๖๑-๓๖๙๓๓๒๑

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ปักผ้า ปักกระเป๋า ปักเสื้อผ้าชนเผ่าอาข่า

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใช้เข็มและด้ายผ้าฝ้าย ใยกัญชง มักใช้ด้ายสีสันสดใส ต้องใช้ทักษะ ความแม่นยำ และความอดทนสูง ร้อยเป็นลวดลายเอกลักษณ์แบบชนเผ่าอาข่า ปักด้นด้วยมือ เย็บปะติดลงบนผืนผ้า ตกแต่งเสื้อผ้า ประเป๋า

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ความชอบทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุดต้องหาลายใหม่ ๆ เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย ต่อยอดและทำเป็นอาชีพหลัก เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ปักผ้า)

นางสาวสิดาพร ยอดชาสุวรรณ
บ้านเลขที่ ๑๓ หมู่ที่ ๘ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
โทร ๐๙๘-๗๖๓๗๕๖๑

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ปักผ้า ปักกระเป๋า ปักเสื้อผ้าชนเผ่าอาข่า

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

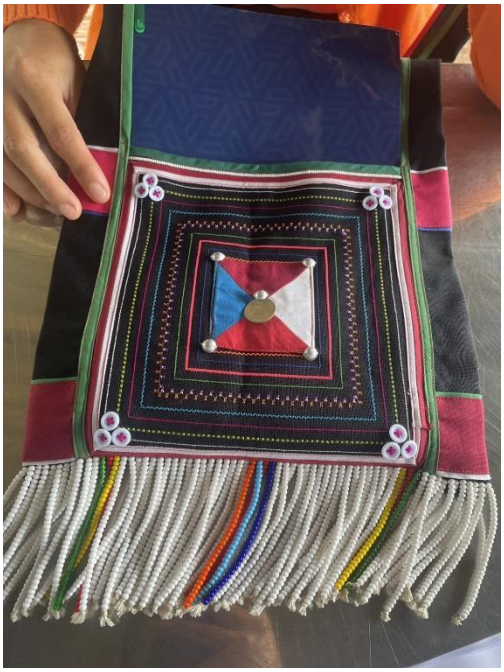
ใช้เข็มและด้ายผ้าฝ้าย ใยกัญชง มักใช้ด้ายสีสันสดใส ต้องใช้ทักษะ ความแม่นยำ และความอดทนสูง ร้อยเป็นลวดลายเอกลักษณ์แบบชนเผ่าอาข่า ปักด้นด้วยมือ เย็บปะติดลงบนผืนผ้า ตกแต่งเสื้อผ้า ประเป๋า

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ภูมิปัญญาเดิมจากการศึกษาเอง และพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (จักสาน)

นายอ้าย ปิงเจอร์
บ้านเลขที่ ๗๔ หมู่ที่ ๙ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- จักสาน ตะกร้า สุ่มไก่ เสื่อ ไซดักปลา

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ตัดไม้ไผ่มาจากสวน
- นำไม้ไผ่มาตัดเป็นท่อนๆ
- นำไม้ไผ่ที่ตัดเป็นท่อนมาเหลาให้ได้ตามขนาดที่ต้องการโดยข้องนั้นจะใช้ผิวไม้ไผ่มาเป็นวัตถุดิบเท่านั้น
- ก่อนทำการจักรสานข้องต้องใช้น้ำฉีดพรมวัตถุดิบเพื่อไม่ให้เกิดการขาดออกจากกัน

โดยจะผลิตได้ ๑ – ๒ ชิ้นต่อวัน และจะขายชิ้นละ ๘๐ - ๑๐๐ บาทขึ้นอยู่กับขนาด โดยจะเป็น ลูกค้าละแวก ใกล้เคียง และในเวลาต่อมามีการบอกต่อจึงทำให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ภูมิปัญญาเดิมจากการศึกษาเองจากบรรพบุรุษ และพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ

สาขาศาสนาและประเพณี (วัฒนธรรมท้องถิ่นและประเพณีท้องถิ่น)

นายยุทธศักดิ์ ชัยสุวรรณเลิศ
บ้านเลขที่ ๙๐ หมู่ที่ ๑๑ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ผู้นำในพิธีกรรมทางศาสนา (ศิษยาภิบาล)

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ผู้นำทางศาสนาคริสต์โดยเฉพาะในนิกายโปรเตสแตนต์ซึ่งมีหน้าที่หลักในการดูแลและนำทางสมาชิกในคริสตจักรหรือชุมชนคริสเตียน
- การนำพิธีขึ้นบ้านใหม่
- การนำพิธีแต่งงาน
- การนำพิธีงานศพ

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มีการเผยแพร่ใช้ในชุมชนและนอกชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ต้องเรียน ๓ ปี หรือจนจบหลักสูตร ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน

สาขาศิลปกรรม (ดนตรีชนเผ่า)

นายพุ ลีจา
บ้านเลขที่ ๑๗๓ หมู่ที่ ๑๑ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การเล่นเครื่องดนตรีชนเผ่า

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เครื่องดนตรี มีชื่อเรียกว่า หน่อ
- ได้รับอิทธิพลมาจากพม่า
- ใช้ในพิธีกรรม วิถีชีวิต และงานเฉลิมฉลองของชุมชน
- เครื่องดนตรีสะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และความเชื่อทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาของแต่ละชนเผ่า ซึ่งมีบทบาทสำคัญในชีวิตชุมชน

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มีการเผยแพร่ใช้ในชุมชนและนอกชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ได้รับการถ่ายทอดจากผู้เฒ่า และฝึกฝนด้วยตนเอง

สาขาการแพทย์ (หมอชาวบ้าน)

นายซาวป่า จะต้อ
บ้านเลขที่ ๔๓ หมู่ที่ ๑๑ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
โทร ๐๘๐-๙๙๗๑๔๐๑

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การรักษาโรคด้วยภูมิปัญญาดั้งเดิม

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การใช้สมุนไพรรักษา อาการเจ็บปวด เช่น ปวดท้อง เจ็บกระดูก ปวดเส้นเอ็น ปวดเข่า ข้อพลิก
- การนวด การจับเส้น เพื่อคลายเส้นเอ็นและบรรเทาอาการปวดเมื่อย
- การรักษาด้วยพิธีกรรม เช่น การบริกรรมคาถา การเป่าบริเวณที่เจ็บปวด การเป่าน้ำมนต์

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล
- มีการนำไปใช้กับคนในพื้นที่และนอกพื้นที่ มากกว่า ๑๐๐ ราย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ได้รับการถ่ายทอดจากผู้เฒ่าผู้แก่ เมื่อครั้งที่ได้อาศัยอยู่ด้วย และได้เรียนคาถาจากคนละว้า

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (จักสาน)

นายปอวิ ยะป่า
บ้านเลขที่ ๒๐๐ หมู่ที่ ๑๑ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- จักสาน ไม้กวด ก๋วย ตะกร้า ขันโตก

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- วัตถุดิบที่ใช้ ไม้ไผ่ ไม้บง ไม้ซาง ก้านมะพร้าว
- เรียนรู้และพัฒนาฝีมือโดยการฝึกฝนทำเองบ่อยๆ
- ทำไว้ใช้งานเอง จำหน่ายในหมู่บ้าน และมีคนต่างหมู่บ้านมาสั่งทำ

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ภูมิปัญญาเดิมจากการศึกษาเอง และพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ

สาขาศิลปกรรม (ขับร้องเพลงแบบดั้งเดิม)

นางบู้บี้ โว่ยแม้
บ้านเลขที่ ๑๒๔ หมู่ที่ ๑๕ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การขับร้องเพลงอาข่าแบบดั้งเดิม

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพลงอาข่าดั้งเดิมมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งเพลงสวดในพิธีกรรมโดยหมอสวดใช้ภาษาโบราณ และเพลงร้อทั่วไปที่เล่าเรื่องวิถีชีวิต ประวัติ วัฒนธรรม ความรัก ผ่านบทเพลงที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น มักร้องในลานวัฒนธรรม (แด ข่อง) หรือลานวัฒนธรรมชุมชน มีการเต้นประกอบ การทำงานไร่ และงานรื่นเริงต่างๆ มักเป็นการร้องร่วมกันหลายคนบางครั้งมีผู้นำร้องและมีกลุ่มรับในลักษณะ "การร้องโต้ตอบ" มีการประสานเสียง ในบางบทเพลงอาจมีการร้องประสานเสียง ที่ซับซ้อนด้วยท่วงทำนองและจังหวะที่แตกต่างกันไปพร้อมๆกัน การร้องเพลงมักประกอบด้วยจังหวะจากการ กระทืบเท้า หรือการเคาะไม้ไผ่ เครื่องดนตรีสอดแทรก เช่น ขลุ่ยไม้ไผ่ พิณสาย กลอง ฉาบ และการเป่าใบไม้ เสียงจังหวะ ยังมาจาก เครื่องประดับเงินบนชุดแต่งกาย ที่กระทบกันขณะเต้นรำและร้องเพลง

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เป็นเพลงเก่าแก่ตกทอดจากรุ่นสู่รุ่น โดยเน้นการเล่าเรื่องราวและวิถีชีวิตของชาวอาข่า

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การร้องเพลงเหล่านี้เปรียบเสมือน "สายใยทางวัฒนธรรม" ที่ถ่ายทอดประวัติศาสตร์ ตำนาน และ อัตลักษณ์ของเผ่าอาข่าจากรุ่นสู่รุ่นผ่านการท่องจำและการปฏิบัติจริง

สาขาศิลปกรรม (การเล่นสะบ้า)

นางอาเม เมอแล
บ้านเลขที่ ๘๑ หมู่ที่ ๑๕ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การเล่นโยนสะบ้า

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การเล่นโยนสะบ้า เป็น การละเล่นพื้นบ้าน ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในไทย ที่ใช้เมล็ดสะบ้าเป็นอุปกรณ์หลัก เล่นโดยแบ่งเป็นสองฝ่าย ผลัดกันดีดหรือทอยลูกสะบ้าจากระยะที่กำหนดเพื่อล้ม "ลูกเป้า" (สะบ้าที่ตั้งไว้) ของฝ่ายตรงข้าม โดยมีกติกาและท่าทางหลากหลายตามท้องถิ่น เน้นความสนุกสนาน สร้างความสามัคคี และยังเป็นโอกาสให้หนุ่มสาวได้ทำความรู้จักกันในช่วงเทศกาล

กติกาและวิธีการเล่นหลักๆ

๑. การแบ่งฝ่าย: แบ่งเป็นฝ่ายชายและหญิง หรือฝ่ายทอย กับฝ่ายรักษาเป้า.

๒. การตั้งสะบ้า (ลูกเป้า): ฝ่ายตรงข้ามจะตั้งลูกสะบ้า (เรียกว่า"ดีบ"หรือ"ลูกตั้ง") เป็นแถวหรือรูปทรงต่างๆ บนพื้น

๓. การทอย/ดีด: ผู้เล่นจะดีดลูกสะบ้าของตน (ลูกยิง หรือ "โกย") จากที่นั่ง (มักนั่งยองๆ หรือนั่งส้นเท้า) ให้โดนลูกเป้าของอีกฝ่ายให้ล้มหมดก่อน.

๔. การแพ้-ชนะ : ฝ่ายใดดีดลูกเป้าฝ่ายตรงข้ามล้มหมดก่อน หรือทำผิดกติกา (เช่น ล้อเกิน) จะแพ้และต้องถูกยึดลูกสะบ้า หรือถูกทำโทษตามที่ตกลงไว้.

๕. การลงโทษ: ฝ่ายแพ้ต้องทำตามที่ฝ่ายชนะสั่ง เช่น ฟ้อนรำ เต้น หรือทำท่าทางตลก เพื่อขอ "ลูกขี้ตั้ง" คืน หรือแต่ละพื้นที่ก็จะตัดสินต่างๆกันไป

๖. องค์ประกอบ: มีการร้องเพลง (ทะแยมอญ) และดนตรีประกอบ ("กล่อมสะบ้า") สร้างบรรยากาศ

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การละเล่นนี้เป็นการเล่นที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นผ่านการละเล่น

ตำบล สันทะ อำเภอเวียงป่าเป้า 2023.01.06 10:01

สาขาศาสนาและประเพณี (วัฒนธรรมท้องถิ่นและประเพณีท้องถิ่น)

นายกะซอ อาเค่อ
หมู่ที่ ๑๖ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ผู้นำทำพิธีกรรมทางศาสนา

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ทำพิธีเรียกขวัญและไล่ผีบรรพบุรุษหรือผีอื่นๆ เมื่อคนในหมู่บ้านเจ็บป่วย
- เป็นการทำบุญและชำระล้างสิ่งอัปมงคล ภูตผีปีศาจ หรือโรคภัยไข้เจ็บให้หมดสิ้นไปจากหมู่บ้านเพื่อให้ชาวบ้านอยู่เย็นเป็นสุข มีความสามัคคี และเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ภูตผีเหล่านั้นด้วย
- เป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับวงจรชีวิตและการเพาะปลูก เพื่อชำระล้างหมู่บ้านและพื้นที่อยู่อาศัยจากวิญญาณร้ายหรือสิ่งไม่ดี ก่อนจะเข้าสู่ช่วงสำคัญทางประเพณีหรือฤดูกาลผลิตใหม่
- พิธีกินข้าวใหม่
- พิธีสร้างประตูหมู่บ้าน
- การนำพิธีงานศพ

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มีการเผยแพร่ใช้ในชุมชนและนอกชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ปักผ้า)

นางวาสนา รักก้าวหน้า
บ้านเลขที่ ๘๕ หมู่ที่ ๑๗ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
โทร ๐๖๕-๔๘๐๔๗๓๕

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ปักลายผ้าถุง ชนเผ่าลาหู่
- ทอกระเป๋าชนเผ่า
- ตัดชุดชนเผ่า

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ผ้าฝ้าย หรือผ้าใยกัญชงทอมือ ใช้ด้ายปักหรือไหมที่มีสีสันสดใส ใช้เข็มปักขนาดเล็กที่เหมาะสมกับเนื้อผ้าและชนิดของด้ายเป็นศิลปหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีเทคนิคและลวดลายที่เป็นสัญลักษณ์เฉพาะตัว

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ภูมิปัญญาเดิมจากการศึกษาเอง และพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ปักผ้า)

นางบูเดอะ บุณยืนกุล
บ้านเลขที่ ๑๑๔ หมู่ที่ ๑๘ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
โทร ๐๘๐-๑๒๕๑๒๙๒

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ปักลายผ้าชนเผ่า

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ผ้าฝ้าย หรือผ้าใยกัญชงทอมือ ใช้ด้ายปักหรือไหมที่มีสีสันสดใส ใช้เข็มปักขนาดเล็ก ที่เหมาะสมกับเนื้อผ้าและชนิดของด้ายเป็นศิลปหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มีเทคนิคและลวดลายที่เป็นสัญลักษณ์เฉพาะตัว มีการย้อมด้ายให้มีสีสันสวยงาม ใช้สีธรรมชาติจากเปลือกไม้ ดอกไม้

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ภูมิปัญญาการปักผ้าได้ถูกพัฒนาและต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวชนเผ่า เช่น ถุงย่าม, กระเป๋าสะพาย, และเสื้อคลุม

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (จักสาน)

นายจะงะ จะคึ
บ้านเลขที่ ๑๙๘ หมู่ที่ ๑๙ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- จักสาน ตะกร้า

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ ไม้บง ไม้ซาง
- สร้างสรรค์เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ตะกร้าใส่ของ, กระจาด, กระเป๋า, หรือภาชนะสำหรับงานประเพณี
- ทำไว้ใช้งานเอง จำหน่ายในหมู่บ้าน และมีคนต่างหมู่บ้านมาสั่งทำ

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล
- สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้ที่มีความสนใจในการทำไม้กวาด

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ความรู้และเทคนิคการสานถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นโดยการฝึกฝนและบอกเล่า ไม่ได้มีการบันทึกที่เป็นระบบ

สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ตีมีด)

นายซีโม จะเยอะ
บ้านเลขที่ ๓๑ หมู่ที่ ๑๙ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
โทร ๐๙๘-๗๕๓๗๑๕๑

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ตีมีด

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การเตรียมเหล็ก อาจใช้เหล็กแหนบหรือเหล็กคุณภาพดีอื่นๆ มาเป็นวัตถุดิบ
- นำเหล็กไปเผาในเตาไฟที่ใช้ถ่านไม้เป็นเชื้อเพลิง แล้วใช้ค้อนตีขึ้นรูปในขณะที่เหล็กยังร้อนอยู่ ขั้นตอนนี้ต้องอาศัยความชำนาญในการควบคุมอุณหภูมิและการขึ้นรูป
- หลังจากขึ้นรูปใบมีดแล้ว จะนำไปชุบในน้ำหรือน้ำมัน เพื่อให้ใบมีดมีความแข็งและคม ซึ่งเป็นเคล็ดลับสำคัญของช่างตีมีดแต่ละท้องถิ่น
- นำใบมีดที่ได้ไปลับคมให้มีความคมตามต้องการ จากนั้นจึงนำไปเข้าด้ามและทำฝัก โดยนิยมใช้ไม้เนื้อแข็ง

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ยังไม่เคยมีการเผยแพร่ / ใช้เฉพาะบุคคล
- สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้ที่มีความสนใจได้

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ความรู้และเทคนิคการสานถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นโดยการฝึกฝนและบอกเล่า ไม่ได้มีการบันทึกที่เป็นระบบ

สาขาการแพทย์แผนไทย (ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช)

นางนาเหมย จะบือ
บ้านเลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๒๓ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ใช้สมุนไพรรักษาอาการวิงเวียน
- ใช้สมุนไพรรักษาอาการป่วยไข้
- ใช้สมุนไพรรักษาอาการปวดท้อง
- ใช้สมุนไพรรักษาอาการเป็นผื่นคัน ลมพิษ

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใช้สมุนไพร เป็นหัวใจหลักของการรักษา มีทั้งรูปแบบ ยาต้ม, ยาฝน, ยาอบ สมุนไพรที่ใช้จะหาได้ตามทั่วไป บางครั้งนำมาเผาไฟให้อุ่นแล้วใช้ประคบ บางครั้งนำไปต้มแล้วใช้อาบแทนน้ำ บางครั้งก็บดให้ละเอียดประคบตามตัวที่มีอาการเจ็บปวดบางครั้งอาจมีการใช้คาถาอาคมหรือพิธีกรรมร่วมด้วย เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและป้องกันภยันตรายตามความเชื่อท้องถิ่น

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ไม่เคยเผยแพร่ภายใช้เฉพาะในชุมชน
- นำไปใช้รักษาคนในชุมชนมากกว่า ๕๐ ราย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์จากบรรพบุรุษหรือผู้รู้ในชุมชน

สาขาด้านการจัดการป่าและสิ่งแวดล้อม

นายณัฐนนท์ นิรุจปัทวงค์
บ้านเลขที่ ๕๐ หมู่ที่ ๒๔ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
โทร ๐๘๘-๒๙๘๘๘๙๐

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การจัดการป่าโดยชุมชน (ป่าชุมชน) โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเฝ้าระวัง
- **เกษตรผสมผสาน**

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มุ่งเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- เรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมาย นโยบาย และการวางแผน
- ส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในการดูแลป่าและการใช้ประโยชน์
- ป้องกันการบุกรุก ทำลายป่า การจัดการไฟป่า และฟื้นฟูระบบนิเวศ

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มีการเผยแพร่ใช้ในชุมชนและนอกชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- องค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่สืบทอดกันมาเพื่อใช้ทรัพยากรอย่างสมดุลและยั่งยืน

สาขาเกษตรกรรม (กาแฟ)

นายลีตึ เยเบียง
บ้านเลขที่ ๑๒๙ หมู่ที่ ๒๔ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- กาแฟอินทรีย์ หรือ Organic Coffee

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เจ้าของภูมิปัญญาจะเพาะปลูกกาแฟ โดยไม่ใช้สารเคมี หรือยาฆ่าแมลงเลย ไม่ผ่านการตัดแต่งพันธุกรรม ปลูกบนพื้นดินที่ไม่มีการใส่ปุ๋ยเคมี มีการรักษาสภาพดินโดยเปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูก หรือปลูกพืชคลุมดินหรือการใช้ปุ๋ย จากพืชและสัตว์ การกำจัดศัตรูพืชใช้กรรมวิธีทางธรรมชาติหรือทางชีวภาพ ไม่ใช้สารเคมีใดๆ

- การแปรรูปเมล็ดกาแฟ เจ้าของภูมิปัญญาจะนำผลกาแฟที่เก็บมาแช่น้ำสะอาดไว้ประมาณ ๑ คืน ต่อจากนั้นนำไปสีเปลือกผลกาแฟออก และล้างให้เมล็ดสะอาดจนไม่มีเมือกผลกาแฟติดอยู่ และนำไปตากแห้งโดยการตากแห้งควรควบคุมให้เหลือระดับความชื้นที่ต้องการที่ ๙-๑๒ % ก็สามารถนำไปขายได้

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มีการเผยแพร่ใช้ในชุมชนและนอกชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- พัฒนาการจากวิธีที่ได้การสอนมาจากบทเรียน พัฒนาและต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

สาขาเกษตรกรรม (ภูมิปัญญาด้านการเกษตร)

นายสิรวิชญ์ สิริโชควัฒนากุล หมายเลขโทรศัพท์ ๐๖๕๔๒๐๙๘๓๕
บ้านเลขที่ ๑๓๗ หมู่ที่ ๒๕ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย
เว็ปไซส์ josadocoffeefarm.blogspot.com

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ปลูกต้นกาแฟ
- คั่วเมล็ดกาแฟ
- ทำแบรนด์ของตัวเอง

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

การปลูกและการดูแล

- ปลูกช่วงต้นฝน โดยวางโคนต้นเสมอปากหลุม กลบดิน ปักไม้ช่วยพยุง และคลุมโคนต้นด้วยหญ้าแห้ง (ไม่ให้ชิดโคน)
- พรางแสง ๕๐%, ให้น้ำสม่ำเสมอ (ดินชื้นแต่ไม่แฉะ), ใส่ปุ๋ยตามช่วงการเจริญเติบโต, และตัดแต่งกิ่ง

การเก็บเกี่ยวและแปรรูป (เป็นเมล็ดกาแฟสาร)

- เก็บเฉพาะผลกาแฟที่สุกแดง (สีเหมือนเชอร์รี่)
- นำผลไปตากแดดจนแห้ง (วิธีแห้ง) หรือผ่านกระบวนการ Wet Process และนำไปตากจนแห้งสนิท ได้เมล็ดกาแฟสารสีเขียว

การคั่ว

- เปลี่ยนเมล็ดสีเขียวให้มีกลิ่นหอมและรสชาติผ่านปฏิกิริยาทางเคมี (Pyrolysis)
- ใช้ความร้อน ๑๘๐–๒๔๐°C (๓๕๖–๔๘๒°F) ประมาณ ๗-๒๐ นาที (ขึ้นอยู่กับระดับที่ต้องการ)
- คั่วอ่อน (Light Roast): สีน้ำตาลอ่อน (สีอบเชย) รสเปรี้ยวผลไม้ชัดเจน
- คั่วกลาง (Medium Roast): สีน้ำตาลกลางถึงเข้ม ผิวแห้ง รสชาติสมดุล หอมถั่ว/ช็อกโกแลต
- คั่วเข้ม (Dark Roast): สีเข้มมาก ผิวมีน้ำมัน รสชาติเข้มข้น
- หลังคั่วต้องทำให้เย็นทันทีด้วยอากาศ เพื่อหยุดกระบวนการคั่ว

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- มีการเข้ามาดูงานจาก มหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตรเกี่ยวกับกาแฟ, ร่วมงานกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- พัฒนาการจากวิธีที่ได้การสอนมาจากบทเรียน และริเริ่มพัฒนามาทำในตามแบบวิถีของตนเอง

JOSADO Coffee

JOSADO Coffee

Handcraft
Coffee Lover
Fruity Coffee
JOSADO
100% Natural
Coffee Corner

สาขาการแพทย์แผนไทย (ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช)

นายอาหย่อง รัตนเลิศสกุล หมายเลขโทรศัพท์ -
บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๒๕ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- สมุนไพร
- การรักษาโรค

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเภทตัวยาที่ใช้ในการรักษา

- อะเหมียวละแคะ
- อิตือโย
- ปือป่าห่า=แก้ปวดท้อง, เกี่ยวกับระบบลำไส้
- มื่อหย่าหลู่ฉี่=แก้ปวดท้อง
- ตะไคร้
- อะมั่นเน่
- ซึงจ๊ะ
- ลอวีปีซอง
- อะปะหนึ่ง
- โลซ่า=เป็นส่วนผสมของยาอบ
- ตะไคร้หอม
- ห่าเจ๊หล่าซึง
- อาจู่ลูมา=แก้ปวดหัว เวียนหัว
- ซ่ากูจายา=หญ้าเอ็นยืด รักษาเกี่ยวกับการปวดเส้นเอ็น
- อีล่ามือ=ลดอาการอักเสบ บดแล้วใช้ประคบ
- ซ่าโดจาหย่า=แก้อาหารเป็นพิษ

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ไม่เคยเผยแพร่ภายใช้เฉพาะในชุมชน
- นำไปใช้รักษาคนในชุมชนมากกว่า ๕๐ ราย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- รับการสืบทอดมาจากครอบครัว และต่อยอดมาเป็นการรักษาผู้อื่นนอกเหนือจากในครอบครัว

วัตถุดิบที่ใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากภูมิปัญญา ซึ่งมีในพื้นที่

- สมุนไพรที่มีในพื้นที่
- ปัจจุบันสมุนไพรเริ่มหายากมากขึ้น เนื่องจากมีคนในชุมชนหาไปเพื่อขายออกต่างประเทศ

สาขาศาสนาและประเพณี (พิธีกรรมศาสนา)

นายจะโบ จะหา
บ้านเลขที่ ๗๖ หมู่ที่ ๒๘ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- พิธีบัพติศมา
- พิธีมหาสนิท

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- พิธีบัพติศมา-พิธีศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาคริสต์ เป็นสัญลักษณ์ของการกลับใจจากบาป การชำระล้าง และการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในพระเจ้า เพื่อเป็นสมาชิกของพระคริสต์และคริสตจักร
- พิธีมหาสนิท-พิธีกรรมสำคัญในศาสนาคริสต์ ที่ผู้เชื่อรับประทานขนมปังและดื่มไวน์ (หรือน้ำองุ่น/น้ำเปล่า) เพื่อระลึกถึงพระกายและพระโลหิตของพระเยซูคริสต์ เป็นการแสดงความผูกพันกับพระเจ้าและคริสตชนด้วยกัน

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เคยเผยแพร่ภายในชุมชน

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาหัตถกรรม (ปักผ้า)

นางนาคือ จะหา

บ้านเลขที่ ๑๓๕ หมู่ที่ ๒๘ ต.ท่าก๊อ อ.แม่สรวย จ.เชียงราย

จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ชุดชนเผ่า
- กระเป๋า
- หมวก

รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ได้เรียนรู้จากที่โบสถ์ และฝึกฝนมาเรื่องๆ เริ่มจากทำใช้เองในครอบครัว แล้วเริ่มทำขายภายในชุมชนและบุคคลภายนอก

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- สอนให้เด็กๆ และคนในชุมชนในวันที่ได้เข้าโบสถ์ ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิ

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

